VIENYBĖ

70-ti M. 13 N. 412 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y. 1956 M. KOVO (MARCH) 30 D. KAINA 10c.

DABAR

Velykoms atčjus
Virbalio žodis
Vilkai draskosi
"Koegzi tencija"

JUOZAS TYSLIAVA

Velykos — Kristaus prisikėlimo šventė — ne vienų krikščionių yra švenčiamos.

Ir žydai švenčia Velykas. Tik jų Velykos kitokios. Tai bėgimo iš Egipto ir sekmingo Raudonųjų jūrų perėjimo šventė.

Velykos taip pat pavasario šventė, nes romėnai, kuriems krikščionys nemažai yra skolingi, šiuo metu švęsdavo saulės sugrįžimo šventę.

Bet ir šiuo atveju krikščionių Velykos ne visur vienodos.

Kai Australijos, Pietų Amekos ir Pietų Afrikos gyventojai švenčia Velykas, tucse kraštucse jau būna ruduo.

Velykos — gudų kalbos žodis, atėjęs į Lietuvą kartu su provoslavija.

Mat, kunigaikščių Lietuva, valdydama didelius slavų žemių plotus rytuose, su šios rūšies mokslu susidūrė anksčiau, negu katalikybė pasibeldė į jos duris.

Tai būtų ilga istorija.

Malonių švenčių skaitytojams.

***

Šiuos žodžius berašant, man paskambino adv. J. R. Virbalis iš Wilkes-Barre, Pa. ir prašė paskelbti toki jo pareiškimą:

"Aš noriu, kad šiuose SLA rinkimuose į Vykdomąją Tarybą būtų išrink as bent vienas naujas asmuo. Turiu mintyje A. S. Trečioką, dabar kandidatuojantį SLA iždininko vietai. Pats nekandidatuodamas SLA iždininko vietai, aš raginu visus SLA narius balsuoti už jo kandidatūrą. Tinkamesnio asmens toms pareigoms mes tuo tarpu neturime. SLA vadovybei reikia naujo kraujo. Jos atmosferai reikia šviežio oro. Išrinkdami A. S. Trečioką SLA iždininku, Susivienijimo nariai padarys daug gero savo organizacijai. Nesiduokime skaldomi — visi balsuokime už Trečioką ir išrinkime jį SLA iždininku".

Labai gerai. Tuo labiau, kad Naujienos ir kiti laikraščiai skelbė, jog adv. Virbalis nėra atšaukęs savo kandidatūros SLA iždininko vietai.

Šį kartą jiems nepavyko suskaldyti "opozicijos".

***

Stalino garbinimo kultas Sovietų Sąjungoje tebetarškmas.

Net Pravda, kuri anksčiau nepraleisdavo nė dienos nepagarbinusi Stalino, dabar rašo, kad tas buvęs bolševikų dievulis sulaužęs visus Lenino vadovybės principus ir prieštaravęs marksizmo dvasiai...

O vis dėlto įdomu, kodėl jie dabar spardo Stalino lavoną?

Jau seniai buvo kalbama, kad Stalinas rengiasi dar vienam komunistų partijos valymui.

Kadangi tada buvo minima ir Berijos pavardė, tai galėjo įvykti tai, kas jau faktinai įvyko:

Berija Staliną, Malenkovas Beriją, o Chruščiovas Malenkovą...

Vilkas drasko vilką.

Kuo baigsis ta kova dėl pirmenybės Kremliuje?

KREMLIUS NORI SUKIRŠINTI ANGLUS SU AMERIKIEČIAIS

Sovietai siūlys anglams bilijono svarų paskolą. — Malenkovas lanko anglų atomines laboratorijas. — Edeno vyriausybė neleido orgnizuoti priešsovietinių mitingų. Baltų žudikas — anglų svečias...

Vienybės korespondento Anglijoje

"Gerijalaus" Stalino nuvertimas nuo pedestalo įvyko kaip tik tuo momentu, kai Bulganinas su Chruščiovu ruošėsi kelionei į Londoną, kur jau dabar Malenkovas, drauge su gen. Serovu švaistosi. Tuo tarpu Gromyko stengiasi žavėti anglus patiekdamas jiems "nusiginklavimo planą".

Sovietų manevras aiškus. Stalinas atliko savo vaidmenį. Po jo geležine kumštimi Rusija tapo viena galingiausių karinės diktatūros valstybių. Dabar telieka žavėjimu pakreipti į komunizmą tokius kraštus, kaip Prancūzija ir Italija.

Anglams žavėti sovietai turi kitą būdą. Sunday Times skelbia, kad sovietai, turėdami didelius rezervus aukso, siūlys anglams bilijono svarų paskolą, su vienintele sąlyga, kad būtų nuimtas embargo "strateginėms" medžiagoms eksportuoti į komunistinius kraštus. Mat, Amerika vis nenorinti nuimti to embargo.

Abejotina, ar konservatorių vyriausybė priims šį pasiūlymą. Jei jis būtų priimtas, Anglijoje įsiviešpatautų palanki atmosfera sovietams ir nepalanki amerikiečiams.

"Sypsenos ofenzyva" vedama visais frontais. Tuo tarpu kai Gromyko kalba apie "nusiginklavimą", Canterbury arkivyskupas, anglų bažnyčios primatas, viliojamas siųsti anglų atstovus į teologijos konferenciją Maskvoje.

Malenkovo pasisekimas Anglijoje didelis. Darbo partijos pirmininkė Edith Summerskill jį apdovanojo rožių bukietu. Lordas Citrine į jo sveikatą išgėrė daugybę tostų. Selwyn Lloyd jį iškilmingai priėmė.

Su gausiu sovietų ekspertų būriu, Malenkovas apžiūrinėjo didžiausias Anglijos elektrines ir net atomines laboratorijas Seascale ir Harwelle, kur savo laiku pasižymėjo dr. Klaus Fuchs ir be to Pontecorvo nabėgė pas sovietus su atominiais planais.

Malenkovo, Chruščiovo ir Bulganino vizitai Anglijoje nėra improvizuoti. Sovietai bando vesti derybas su anglais už amerikiečių akių. Jų tikslas: sukirsinti anglus su amerikiečiais, sugriauti Atlanto sąjungą, kuri jau ir taip pašlijusi dėl kai kurių prancūzų neutralistų, ar nuošalų besilaikančių Norvegijos ir Danijos.

Bet būtų klaidinga manyti, kad visa Anglija pritaria šiam sovietų priėmimui, kurį suruošė Edenas. Punch žurnalo redaktorius Malcolm Muggeridge mėgino organizuoti protesto mitingą. Bet jam po nosimi buvo uždarytos, vyriausybei spaudžiant, didžiųjų salių durys.

Sir Anthony Eden giriasi, kad "sovietų vadų svečiavimasis leis įtikinti jiems kai kurias tiesas, įkvėpti daugiau liberalizmo". Edenas sapnuoja?

Times ir Telegraph paskelbė pavergtųjų tautų atstovų laiškus. "Šitas vizitas", laiškuose sakoma, tik padidins pasitikinimą baltų, lenkų, vengrų, rumunų, slovakų, bulgarų, kurie yra sovietų okupuoti, ir praras pasitikėjimą Anglija".

Stalino kritikavimas šiek tiek pavėsė Malenkovą. Jis staiga nutraukė svečiavimasis Windsoro pilyje, kur buvo manęs praleisti savaitgalį, staiga grįžo į Londoną pasitarti su Maliku, Gromyku ir... atvykusiu į Angliją sovietų saugumo ministeriu gen. Serovu, kuris už deportacijų įvykdymų Baltijos kraštuose ir Lenkijoje, už išžudymą tūkstančių čečėnų ir ingusų Kryme ir Kaukaze buvo gavęs iš Stalino rankų "Raudonosios Vėliavos" ordeną.

Kodėl Edenas pasikvietė šiuo metu sovietų vadus į Londoną?

"Įsivaizdinkime" rašo Molcolm Muggeridge, "kad 1940 metais po Prancūzijos okupavimo, Rooseveltas būtų pasikvietęs Hitlerį į Washingtoną kalbėtis apie taikingo sugyvenimo galimumus..."

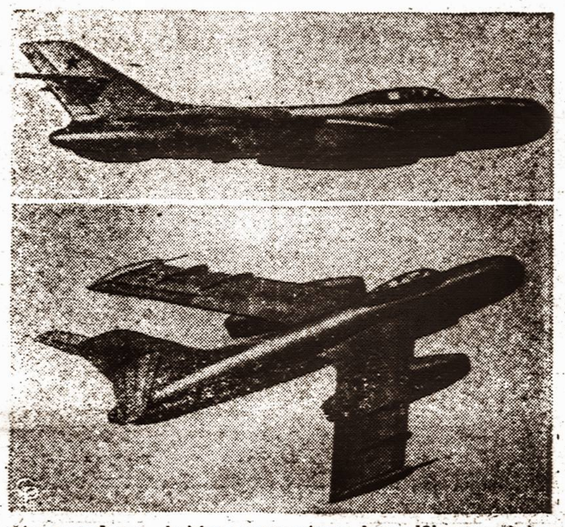

Čia parodoma, kokius sprausminius karo lėktuvus dabar sovietai pradėjo gaminti.

APLINK Pasaulį

● Pirmadienį prasidės JAV, Kanados ir Meksikos "viršūnių" konferencija, kurioj bus aptarti bendri trijų kraštų reikalai.

● Didelis skaičius Egipto karininkų šiuo me u apmokomi Sovietų Sąjungoje, Lenkijoje ir Čekoslovakijoje.

● Į Egiptą atvyko sovietų "technikų" misija, anksčiau važinėju i Libane ir Sirijoje.

Tai klausimas, kuris labiausiai rūpi sovietų pavergtoms tautoms.

***

Federalinio iždo atstovai šią savaitę lankėsi Daily Worker ir kitose komunistų partijos įstaigose.

Išeidami, jie paliko "koegzistencijos" pėdsakus: spynas ir pranešimus, kad Amerikos komunistų partijos turtas bus parduotas iš važytinių.

Mat, Daily Worker ir jo partija skolingi mokesčių departamentui Washingtone apie keturis šimtus tūkstančių dolerių...

Dabar komunistai kalba apie konstitucijos laužymą ir spaudos laisvės žaginimą...

O tuo tarpu jų liaupsinamoje Sovietų Sąjungoje nereikia nei konstitucijos laužyti, nei laikraščių uždarinėti.

Ten seniai viskas sutvarkyta: sulaužyta ir uždarinėta.

Sunaikinę visus kitus, komunistai dabar patys naikinasi.

Net Stalinui garbinti altorių griauna.

● Adenaueriui prašant, Prancūzija į Vokietiją nebesiųsianti juodųjų karelvių iš Afrikos.

● Prancūzijos vyriausybė įvedė vizas, norintiems vykti į Alžyrą. Alžyriečiai, kurie dirba Prancūzijoje, turi gauti vizas, norėdami grįž i namo.

● Gegužės 5 d. Paryžiuje susirenka JAV, Anglijos ir Prancūzijos užsienio reikalų ministeriai Vidurinių Rytų problemoms aptarti.

● Birminghame, Anglijoje, policija areštavo automobilių fabriko tarnautoją Adams, kuris kasdien iš darbovietės parsinešdavo po vieną dalį. Jo garaže buvo rasta sportinis au'omobilis, sustatytas iš tų vogtų dalių.

● Kalifornijoje Harriete Barfoot, 83 metų amžiaus, pareikalavo skyrybų nuo 90 metų amžiaus vyro, su kuriuo tik prieš 9 dienas ji buvo susituokusi. Teismui aiškina, kad jos vyras esąs neištikimas ir bėgioja paskui kitas moteris.

● Vakarų Vokietijos ambasadorius Maskvoje pradėjo tar tis dėl rapartrijavimo iš Rusijos likusių vokiečių, kurių esą dar apie 1000.

● Amerikos Imigracijos Muziejus pradeda aukų vajų balandžio mėn. vidury. To muziejaus organizavimo vykdomasis komitetas pradėjo visoje Amerikoje jieškoti įvairių tautų žymesnius asmenis talkai. Komiteto centras, išgautų pasiūlymų, ruošia planą dides niam parengimui, kuris patrauks visų susidomėjimą.

VISIEMS MALONIŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ IR SAULĖTO PAVASARIO

KOMUNISTŲ VADAI STENGIASI "PERAUKLĖTI" KOMUNISTUS...

15,000 "propagandistų" važinėja po Sovietų Sąjungą aiškindami naują partijos liniją. — "Stalinas ir Berija man yra vienodi velniai", pasakęs Churščiovas Titui.. — Kaip buvo likviduotas Vozniesienski? — Raudonoji Armija reikalauja reabilituoti savo vadus.

Pasiekusios iš Sovietų Sąjungos žinios leidžia nustatyti, kaip įvyko sovietų politikoje didysis posūkis.

Jau kelios savaitės, kai Sovietų Sąjungoje vyksta didžiausias sujudimas. Partijos vadai ir vyriausybės nariai važinėja su kalbomis. 13,000 "propagandistų" paleisti po visą kraštą, aiškinti naują partijos liniją.

Šitas sujudimas kilo po komunistų partijos pirmojo sekretoriaus Nikitos Churščiovo kalbos, pasakytos vasario 24 d. XX partijos kongrese. Tai buvo tikras kaltinamasis aktas prieš Staliną.

TIKRAS VELNIAS

Į pabaigą Stalinas sirgęs tik ra persekiojimo manija. Churščiovas nupasakojo partijos nariams kokius pažeminimus jam ir kitiems vyriausybės nariams tekdavo iš Stalino pakelti.

Kodėl sovietų vadai stengiasi dabar "perauklėti" savo piliečius ir viso pasaulio komunistus?

Prašjusių metų gegužės mėnesį, kai sovietų vadai nutarė padaryti vizitą maršalui Titui ir atnaujinti santykius, kurie nuo 1948 metų buvo nutraukti, sovietų visuomenė ir užsienio komunistų partijos apie tai nebuvo įspėtos. Pirmasis paaiškinimas buvo duotas Churščiovo Belgrado aerodrome. Jis tada apkaltino Beriją, kaip svarbiausią santykių nutraukimo kaltininką.

Tačiau laike diskusijų su maršalu Titu, kuris vis nebuvo pilnai įtikintas šia versija, Churščiovas prisipažino:

— Stalinas ir Berija man yra vienodi velniai. Tik politinės aplinkybės mane verčia dar atsargiai kalbėti.

KOKS KRAUJAS?

Churščiovas tada pirmą kartą papasakojo, kokia atmosfera viešpatavusi Kremliuje Stalinui gyvam esant. Niekas net iš artimųjų nesijautė saugus nuo Stalino karprizų ir manijos.

Vieną kartą Stalinas paklausęs Churščiovo:

— Pasakyk man, Nikita, ar kartais tavo gyslose nėra truputį žydiško ar lenkiško kraujo?

Churščiovas parijuto, kad jam kas būtų kilpą ant kaklo užnėręs: jis gerai žinojo, kad Stalinas širdies gilumoje nekentė žydų ir lenkų.

Churščiovas Belgrade pareiškė Titui, kad jo ir jo draugų noras esąs atidengti visą tiesą apie stalistinį režimą, kai tik ateis palankus momentas.

Grįžtant į Maskvą, Sofijoje, bulgarų partijos komiteto posėdyje Churščiovas pareiškė:

— Mes esame priversti atitaisyti klaidas, kurios buvo padarytos stalininėje epokoje.

Šitie žodžiai nepraėjo nepastebėti. Atstovai tuojau paklausė, ką jis padaręs toms klaidoms išvengti. ir Churščiovas nupasakojęs pokarinę padėtį Rusijoje.

VOZNIESSINSKI GALAS

— Stalinas, — pareiškė jis, — buvo virtęs puspročiu. Jis įtarinėjo visus, išskyrus Beriją. Dėka politinės policijos, kurią jis turėjo savo rankose, bet koks bandymas ginčytis ar priešintis būtų pasibaigęs nesekme. Visi mes būtume sulaukę Vozniesienskio likimo!

Ir Churščiovas atidengė, kaip buvo likviduotas svarbiausias sovietų ekonomijos planavimo viršininkas.

Vozniesienski ruošė naują penkmečio planą, kuris numatė padidinti kreditus lengvajai pramonei ir žemės ūkiui. Kiekvienas klausimas buvo smulkmeniškai aptartas su kitais politinio biuro nariais.

Stalinas, kuris beveik niekad į posėdžius neateidavo, vieną kartą pasirodė posėdžio pabaigoje ir pareiškė savo nuomonę:

— Draugas Vozniesienski, jūs norite Sovietų Sąjungoje atstatyti kapitalizmą. Aš turiu pilną pagrindą manyti, kad jūs esate vakariečių agentas mūsų partijoje.

(Nukelta į 7 psl.)

Annie Wilkins, 64 metų amžiaus moteris, po 9,500 mylių kelionės, kurią ji atliko raita nuo Maine iki Kalifornijos, lydima šuns.

NUO ATLANTO IKI PACIFIKO

Senos politikos naujos atrūgos

NEW HAVEN, CONN.— Mūsų maskoliberniai bei bimbininkų lyderiai, arba, kaip nau jieji ateiviai juos vadina vadeivos, Lunca, Medkojelis ir kiti, matyt, Chruščiovo XX komunistų suvažiavime Stalino ekskomunikavimo ir iškeikimo paveikti, pagrindinai pradėjo keisti savo pažiūras ir politiką.

Šie vyrai, gerų lietuvių padedami, pradėjo žygius vietos teismo organuose nusikratyti Bimbos bacilomis ir maskolišku raugu. Jei jie savo užsimojimus tesės, gal tuo paveiks ir kitų kolcnijų bimbininkus atsiversti ir grįžti prie lietuvių.

Geriau vėliau, negu niekad.

Lietuvių Bendruomenės Namo (Front St.) šėrininkai ga na triukšmingame susirinkime nutarė kitais metais Vasario 16 minėjimą rengti savo salėse. Iki šiol tai buvo vengiama dėl bimbizmo ir maskolišku vortinklių. Apsivalymas — sveikintinas dalykas.

Šernk.

Užsiregistravo 40 choru

Iki šiol JAV ir Kanados Lietuvių Dainų Šventės Komitete yra užsiregistravę šie chorai:

Alice Stephens Meno Ansamblis, Aukšesniosios Lituanistikos Mokyklos Choras, Bostono Lietuvių Vyrų Choras, Cicero Lietuvių Choras, Chicagos Lietuvių Vyrų Choras, "Čiurlionio" Meno Ansamblis, "Dainavos" Meno Ansamblis, Chicagos Dievo Apveizdos Parapijos Choras, Hartfordo Lietuvių Choras, Rochesterio Lietuvių Bendruomenės Choras, Philiadelphijos Lietuvių Meno Ansamblis, Kanados Lietuvių Choras, Great Neck Lietuvių Vyrų Choras, Marijos Aukštesniosios Mokyklos Choras, "Nemuno" Meno Ansamblis, Omahos Lietuvių Choras, "Pirmyn" Lietuvių Choras, Toronto Prisikėlimo Parapijos Choras, "Rūtos" Meno Ansamblis, Kearny Sopulingosios Dievo Motinos parapijos Choras, Cicero Šv. Antano Parapijos Choras, Lawrence Šv. Cecilijos Choras, Chicagos Šv. Juozapo Parapijos Choras, Waterbury Šv. Juozapo Parapijos Choras, Chicagos Šv. Jurgio Parapijos Choras, Bridgeporto Šv. Jurgio parapijos Choras, Clevelando Šv. Jurgio Parapijos Choras, Los Angeles Šv. Kazimiero Parap. Choras, Racine Šv. Kazimiero Parapijos Choras, Chicagos Šv. Kryžiaus Parapijos Choras, Kenosha Šv. Petro Parapijos Choras, Elizabeth Šv. Petro ir Povilo Parapijos Choras, Grand Rapids Šv. Petro ir Povilo Parapijos Choras, Chicagos Švč. P. M. Nekalto Prasidėjimo Parapijos Choras, Švč. P. M. Nekalto Prasidėjimo Parapijos Sodaliečių Choras, Toronto "Varpo" Choras, Chicagos Visų Šventųjų Parapijos Choras, Westville Lietuvių Parapijos Choras.

Dainų Šventės Komitetas kreipiasi į pavienius dainininkus, kad jie padėtų savo balsais šiam tautiniam įvykiui. Pageidaujamos ir dainininkų grupės, o ypač iš tų vietovių, kuriose nėra chorų. Kas norėtų pavieniai ar grupėmis prisidėti prie Dainų Šventės dainų, tegul tuoj pat praneša savo adresus, skaičių asmenų ir jiems bus išsiųstas Dainų Šventės repertuaras nemokamai. Lietuvių Dainų Šventės Komitetas, J. Kreivėnas, 1602 So. 48 Ct., Cicero 50, Ill.

Ateitininkai klastoja Lietuvos praeitį

CLEVELAND, OHIO — Kovo 18 d. vietos ateitininkai gražiomis iškilmėmis minėjo Lietuvos ateitininkijos 45 metų sukaktį. Pagrindiniu kalbėtoju buvo atvykęs iš Brooklyno dabartinis Ateitininkų Federacijos vadas S. Sužiedelis.

Kas be ko, o be klastojančios istoriją tendencijos neapsieita. S. Sužiedėlis aptarė visą Lietuvos ateitininkijos praeitį, ateitininkus išgyrė, nurodė, jog Lietuvoje jie buvę persekioti.. Bet nė žodžio nesuminėjo, kad 1926 m. gruodžio 17 ateitininkai yra daug "pasidarbavę"...

Ir kalbėjęs kun. Spurgis lygiai buvo tendencingas. Dejavo apie ateitininkų ėjimą į Panevėžio katedros pogrindį įžodžio duoti, tačiau irgi nedrįso nė žodžiu prašnekėti apie ateitininkų dvasią, užsiminti apie talką aną gruodžio 17 nakti...

O tuo tarpu čia pat salėje sėdėjo keli šiandien stambūs ateitininkai, gruodžio 17 perversmininkai. Tai dabarties "demokratas" Petras Stravinskas ir kiti.

A. R.k.

Bendruomenės suvažiavimas

Hartfordo Apygardos Valdyba praneša, kad gegužės 5 ir 6 d. d. Hartford, Conn., įvyks rytinio JAV pakraščio (Bostono, Hartfordo, New Yorko, Newarko, Philadelphijos ir Baltimorės) apygardų suvažiavimas lietuvybės išlaikymo ir Lietuvių Bendruomenės apygardų bei apylinkių veikimo reikalams aptarti.

Į suvažiavimą kviečiami šių apygardų ir apylinkių vadovybių nariai ir kiti Lietuvių Bendruomenės veikimo reikalais besirūpiną lietuviai.

Suvažiavimas prasidės gegužės 5 d. 10 val. iškilminguoju posėdžiu, dalyvaujant valdžios atstovams bei kitiems garbės svečiams. Po to bus bendri pietūs. Vėliau darbo posėdžiai su paskaitomis. Vakare vyrų vyrų choro koncertas. Sekmadienį — 6 d. — darbo posėdžių tęsinys ligi 6 val. vakaro.

RINKS NAŠLIŲ KARALIENĘ

Norwood, Mass. — SLA 131 kuopa balandžio 15 d. 3 v. p. p. Lietuvių svetainėje, 13 St. George Ave., Norwoode rengia naliams pagerbti banketą.

Po vakarienės bus renkama našlių karalienė su palydovėmis ir karalius. Be to, bus renkama seniausia ir jauniausia našlė.

APYLINKĖS VALDYBA REIŠKIA PADĖKĄ

A. L. Bendruomenės Elizabetho apylinkės valdybo reiškia padėką visiems, kurie betkuriuo būdu prisidėjo prie lietuvių liaudies meno parodos įvykusios Elizabetho miesto bibliotekoje vasario 12-25 d. surengimo.

DAUG PAŠAUKTŲ — MAŽAI IŠRINKTŲ

Taip sako šventas raštas ir taip yra mūsų Susivienijime Lietuvių Amerikoje, kai rinkimai į Pildomąją Tarybą ateina, tai nominuojami tinkami ir netinkami kandidatai. Vėliau išrenkama tiktai po vieną į kiekvieną vietą ir du į iždo globėjus. Tokie rinkimai eina ir šiais kovo ir balandžio mėnesiais.

Mums eiliniams SLA nariams svarbu, kad būtų išrinti tinkami asmens į SLA Centrą, nuo kurio priklauso organizacijos gerovė.

Ir man norisi pakalbėti apie SLA kandidatus. Aš pasirinkau tiktai vieną kandidatą A. S. Trečioką į iždininko vietą.

Adv. J. R. Verbaliui atsisakius kandidatuoti į SLA iždininko vietą, A. S. Trečioko naudai, yradidelis pasitarnavimas šiam reikalui. Dėl to Verbalis užsitarnauja visų SL A narių nuoširdžios padėkos. Dabar rinksime iš dviejų kandidatų vieną. Aš balsuosiu už Albiną S. Trečioką iš Newark N. J. į SLA iždininkus ir prašau visus SLA narius balsuoti už jį. Gugis, iždininkavęs daugelį metų, susiprato ir nekandidatuoja, o kad jo žmona nori kandidatuoti, tai iš to net ir moterys juokiasi, sakydamos: "Jau užtenka mums Gugių dinastijos". Argi jau turėtų amžinai tiktai Gugiai iždininkauti SLA nariams. Gugis nieku ypatingu SLA nariams ir jų organizacijai nepasitarnavo. Ar dabar jo žmona geriau pasitarnautų, ypač taip toli gyvenant nuo SLA Centro? Kelionpinigiai — bereikalingai eikvojami SLA narių pinigai. Jie galima sutaupyti, išrinkus SLA iždininku Trečioką, Newark, N. J., tik 10 mylių nuo SLA centro New Yorke.

Todėl balsuokime visi už Albiną S. Trečioką į SLA iždininko vietą.

A. M. Augūnas

Kitur pūgos — čia saulė šildo...

MIAMI, FLA.— Džiaugiamės saulės šiluma ir kitų neužmirštame. Užjaučiame visus, kuriems dabar tenka sniego pūgose gyventi...

Nenuostabu, kad dėl gražaus ir malonaus Floridos klimato, visad čia pilna atostogautojų. Šią žiemą nemažai ir lietuvių svečių aplankė.

Miami L. A. Piliečių Klubas kiekviena proga stengiasi išvystyti savo veiklą. Dėka rūpestingo klubo pirmininko Rodgers, reikalų vedėjo Naujokaičio, A. Lukošiūno, Jacob, Verbylos ir kitų, klubas jau baigė mokėti pusę paskolos ir tikisi po 2 metų užbaigti mokėti likusią dalį.

Visiems prisidėjusiems prie Klubo pagyvinimo, valdyba reiškia padėką.

J. Ratkus, Klubo iždi.

Vasario 16 minėjimas

NEW HAVEN, CONN. — Vasario 16 minėjimas praėjo sklandžiai ir turiningai. Buvo suvaidintas paveikslas Pavergta Lietuva ir vaizdelis iš kolūkių gyvenimo. Vietos choras padainavo keletą rinktinių dainų. Pagrindinis kalbėtojas dr. Vaitekūnas turininga kalba nušvietė Nepriklausomos Lietuvos gyvenimą ir jos laimėjimus kultūroje, žemės ūkyje, pramonėje, mene ir kitose srityse. Miesto valdybos vardu kalbėjo Markevicz. Taip pat kalbėjo klebonas kun. Gradeckas ir ukrainiečių atstovas perdavė sveikinimus.

Suaukota 227.25 dol. Visiems atkavusiems New Haveno AL T skyrius reiškia padėką.

A. L. T.

W. F. LAUKAITIS, teisėjas iš Baltimorės, visiems Amerikos lietuviams žinoma asmenybė, dabartiniuose SLA Vykdomosios Tarybos rinkimuose kandidatuoja prezidento vietai. Teisėjui Laukaičiui gerai žinoma SLA organizacijos reikalai, nes jis tos organizacijos prezidentu išbuvo aštuonerius metus. Jo pirmininkavimo laikais, SLA įvykdė konversiją, ir tai buvo didele dalimi Laukaičio nuopelnas. Jo dėka Susivienijimas, vykdydamas konversiją, sutaupė daug pinigų. Jis pasižymėjo dideliu sumanumu ir nemažesniu sąžiningumu. SLA nariai raginami teisėją Laukaitį išrinkti savo organizacijos prezidentu.

VIENYBĖS SKAITYTOJŲ NUOMONĖS

KITI NEĮSTENGIA, BET MES PADAROME

Amerikoje gyvena keli milijonai lenkų, yra beveik ištisi miestai turtingų vokiečių ir švedų, bet nė vieni, kiti neįstengia leisti savo enciklopedijos. Gi lietuviai gali ir turi pagrindo didžiuotis, nes Amerikoje leidžia Lietuvių Enciklopediją.

Tai yra ne tik pagirtinas ir didelis darbas, bet tai yra milžiniškas ir istorinis emigracijoje gyvenančių lietuvių nuopelnas.

Algirdas Gustaitis
Los Angeles, Calif.

NEPAMIRŠKIME EUROPOJE STUDIJUOJANČIO JAUNIMO

Studentų Šalpos Fondas turėtų šelpti ne tik Amerikoje studijuojantį lietuvių jaunimą, bet viso pasaulio lietuvius studentus ir, didelės svarbos atvejais, net moksleivius. Ypatingai paramos yra reikalingas Vokietijoje studijuojąs jaunimas.

Yra žinoma, kai dėl sunkių studijinių sąlygų ne vienas studentas susirgo džiova ir turėjo ilgam laikui atsigulti į sanatoriją.

St. Vykintas,
Memmingen, Vokietija.

KODĖL JIE TYLI?

Komunistai ne visą laiką Lietuvą valdys. Kai bus išvaryti, bažnyčios liks apgriautos reiks pinigų. Pasiturintieji lietuviai savo turtą turėtų palikti ne svetimoms parapijoms, bet savai lietuviškai bažnyčiai Lietuvoje. Tam reikėtų suorganizuoti lietuvių katalikų fondą.

Vyskupas Brizgys tuo reikalu rūpinasi ir jau daviau savo kuklią auką. Tačiau nežinau kodėl jis nieko neskelbia apie tokį fondą. Gal bijo lietuvių klebonų Amerikoje. Rašiau tuo klausimu į Darbininką, bet neįdėjo, nors nieko prieš katalikybę neparašiau.

Jonas Mončiūnas,
Windsor, Conn.

WATERBURIO LIETUVIŲ NAUJIENOS

Čia yra susidariusi lyg ir tradicija, kad kasmet įvairių ruošiamų kultūrinių parengimų tarpe, turi būti ir teatro vaidinimų.

Be čia veikiančios dramos trupės vaidinimų, vietos bendruomenės valdybos pastangomis, kasmet yra kviečiamas Bostono lietuvių dramos samburis.

Šiais metais bostoniškiai teatralai atvežė V. Karklinio 3-jų veiksmų komediją "Raudonasis vynas".

Sambūris per keletą savo veiklos metų yra pastatęs nemažai scenos veikalų ir plačios apylinkės lietuvių visuomenei gerai pažįstamas, juo labiau, kad jame dirba žymusis scenos veteranas H. Kačinskas, A. Gustaitienė, V. Vizgirda, St. Santvaras, A. Gustaitis ir kiti.

Jų pastatyta šiam sezonui komedija yra populiaraus ir lengvo žanro. Siužetas paimtas iš šeimos gyvenimo ir gausus sąmojumi ir juokingomis padėtimis. Režisavo A. Gustaitienė.

Spektaklis įvyks balandžio 8 d., 3 val. po pietų, Waterburio lietuvių parapijos salėje.

VS

Lietuviška Radijo PROGRAMA
AMSTERDAM, NEW YORK
WCSS 1490 klc.
Sekmadieniais 7—8 v. v.
Programos vedėjas
J. OLŠAUSKAS
Reikalų vedėjas ir pranešėjas
LEONARDAS HARTVIGAS

ŽINOKITE, KAD

ILGI ŽIEMOS VAKARAI VERKDAMI PRAŠO KNYGŲ, ypač tų, kurios parduodamos už visai žmonišką kainą ir kurias pradėjote skaityti, skaitysite neatsikvėpdami, kol pabaigsite. $13.00 VERTĖS KNYGN DABAR TIK UŽ $5.00! Tuoj kiškite penkinukę į voką ir siųskite, nes tokia proga pasitinka rečiau, nei aukso klodų atradimas.

SAULĖS RŪSTYBĖ (romanas) sako: skaitai mane, nes myli, o nemylėt negali, kada mane skaitai. 311 psl., kaina $3.00.

ČIKAGOS ŠEŠĖLIAI (novelės) sako: skaitai mane, nes aš paredau tau gyvenimą baisesnį, negu pats gyvenimas parodytų. 316 psl., kaina $3.00. Iliustruota.

ŠIRDIES RŪMAI (romanas) sako: tik tada vaikščiosi širdies rūmuose ir juos tikrai pažinsi, kada mane skaitysi 449 psl., kaina $4.00. Iliustruota.

ŠLIUPTARNIAI (Amerikos lietuvių gyvenimo knyga) sako: tik mane skaitydamas matysi lietuvių tautos trečiosios dalies darbus, vargus, kančias, nuopelnus, kultūrą ir tautinį išlikimą. 652 psl., kieti viršeliai, o tik $3.00!

VISOS 4 KNYGOS SYKIU tik už $5.00! Persiuntimo kaštus apmokame. Rašykite: **Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.**

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA

didžiausias lituanistikos žinynas, lietuvių kultūros paminklas

Iš suprojektuotų 20—21 tomo sep.yni jau išspausdinti, kiti rengiami. Redaktoriai visą LE ruošimo darbą pagal atskiras raides pasiskirstę iki galo.

Laikas įsigyti, nes nuo VIII tomo LE bus spausdinama **tik prenumeratoriams.**

Lengvos sąlygos: įmokėjusiems bent už vieną tomą, visi išėjusieji tomai siunčiami iš karto. Likusios sumos mokėjimas išdėstomas užsakiusiam priimtinomis dalimis. Vieno tomo kaina J. A. V. $7.75, visur kitur $8.00.

Užsisakymai siųstini šiuo adresu:

J. Kapočius, Lietuvių Enciklopedija
265 C STREET, SOUTH BOSTON 27, MASS.
Paskubėkite — atsargos ribotos!

PER RADIJĄ Į LAISVĘ!

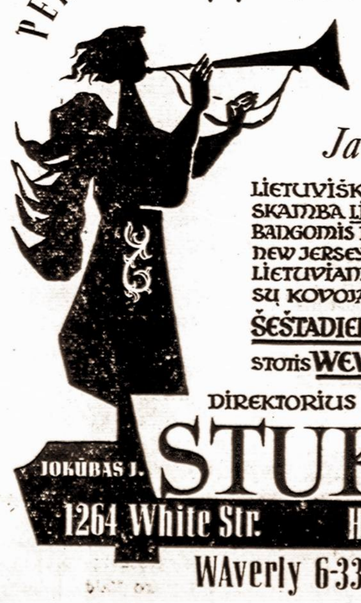

Jau 15 metų
LIETUVIŠKAS ŽODIS IR DAINA SKAMBA LIETUVOS ATSIMINIMŲ BALSOMIS DIDŽIOJO NEW YORKO NEW JERSEY IR CONNECTICUT LIETUVIAMS PRIMINDANDI MŪSŲ KOVOJANČIĄ TĖVYNĘ
ŠEŠTADIENIAIS 4:30-5:30 val. P.P.
STOTIS WEVD 1330 KIL., IR 97.9 MEG. (FM)
DIREKTORIUS
JOKŪBAS J. STUKAS
1264 White Str. Hillside, N.J.
WAverly 6-3325

JUCUS SISTERS RESTAURANT
Stasys Jucus, Vedėjas
(Lakūno Dariaus brolis)
Atdara visą naktį.
1608 W. 47th STREET, CHICAGO, ILL.
(47th St. ir Ashland Ave.)
LAfayette 3-9670

TRAUN'S BAR
AUGUST TRAUN, Sav.
N.E. cor. 7th & DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9785

ADAMS' CAFE
RESTORANAS IR BARAS
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

GERIAUSIAS
INSURANCE ir REAL ESTATE
PATARNAVIMAS PAS
ORMAN & MICHELSON
111-15 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.
VIrginia 6-1800

NIDA
Mėgiamiausia lietuvių vasarvietė Cape Cod. Patogūs kambariai, geras maistas, gražus paplūdimis.
VALERIJA NORVAIŠIENĖ
Savininkė.
CENTERVILLE AVENUE, West Hyannisport, Mass.
Rašyti: Telefonuoti:
P. O. Box 367 Hyannis 1687-W4
CAPE COD, MASS. Boston AN 8-3461

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 So. 2nd Street PHILADELPHIA, PA
Tel. DE 4-5136

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.
PO 5-4110

MALONIŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ
IR SAULĖTO PAVASARIO
VISIEMS LIETUVIAMS LINKI

UNITED INDUSTRIAL BANK

JUOZAS GARŠVA, VICEPREZIDENTAS

217 South Fourth St., Brooklyn, N. Y.

Prie Williamsburg Bridge Plaza

Member Federal Deposit Insurance Corporation

BILDUKO NUOTYKIAI NUO LIETUVOS IKI PACIFIKO

(Tęsinys)

Į saulėtąją Kaliforniją

Bet išgyventas Amerikoje visas dešimtmetis su viršumi buvo tiek pripratinęs prie Amerikos, kad nutariau vėl grįžti. Galvojau: naujai Lietuvai kur ti yra tiek puikaus jaunimo Lietuvoje, jog jie padarys ją gražią ir be manęs, o gal dar būsiu kiek naudingas ir reikalingesnis tarp Amerikos lietuvių.

Grįžau antrą kartą vėl į Brooklyną. Čia visus laisvalaikius, kaip dar niekad praeityje, paskandinau lietuviškuose vaidinimuose. Tai buvo mano dvasiai maloniausias užsiėmimas ir kartu mačiau, kad ir kitiems suteikiu džiaugsmo. Savo amato patobulinimui baigiau aukštesnę siuvimo ir kirpimo mokyklą, kas man vėlesniam gyvenime daug padėjo. Po to, dar kartą nutariau pradėti keliones. Išsikėliau į Chicagą, įsteigiau biznį, viskas neblogai, — bet klimatas labai nepatiko. Pagalvojau, kam aš čia šusiu vasaromis ar dantis kalensiu žiemomis, lyg tartum plačioje Amerikoje lietuviui nebebūtų malonesnių ir švelnesnių vietų gyventi!

Ir tada, 1923 metais, "galutinai" apleidau Amerikos rytus ir vidurvakarius ir — išvažiavau į Los Angeles, kur buvo dar nedaug lietuvių. Po to persikėliau į Long Beach, visai prie pat Ramiojo vandenyno pakrantės. Per praėjusį karą dėl darbo sąlygų ir kitų priežasčių dar kelis metus vėl išgyvenau Los Angeles, bet pasitraukiau į pensiją, po to perkeliavęs veik visas gyventas praeityje Amerikos vietas, niekur negalėjau surasti geresnės ir malonesnės vietos sustoti gyvenimo saulėleidžiui, kaip Long Beachukas... Lietuvių čia yra nemažai, o pusvalandis kelionės — va, ir Los Angeles metropolis su daugybe mano senų ir naujų draugų lietuvių.

Atvykęs į Kaliforniją, daugiau įsijungiau į amerikiečių organizacijas, pradėdamas nuo YMCA, vėliau į Elks klubą, paskui į masonų klubą ir tt. Lietuviškų organizacijų, kaip minėjau, dėl tautiečių skaičiaus menkumo pradžioje čia veik nebuvo, išskyrus SLA kuopą ir vieną kitą raudonųjų būrelį.

Kai iš Lietuvos prieš karą buvo atvykęs Vincas Uždavinys, jam mes čia surengėme prakalbas ir, nežiūrint raudonųjų trukdymo, su konsulo dr. Bielskio pagalba įsteigėme Vilniui Vaduoti Sąjungos skyrių ir vėliau rėmėme tos svarbios organizacijos centrą Lietuvoje. Per karą įsteigėme ir Lietuvai Vaduoti S-gos skyrių, o aš pats jungiausi į daugelį čia pradėjusių steigtis lietuviškų organizacijų bei klubų, nes per karą lietuvių skaičius čia ėmė daugėti ir nuolat su kiekvienu mėnesiu tebeauga ligi šiol. Priklausiau net 7 lietuviškiems klubams bei draugijoms, kur visur teko būti valdybose ar pirmininkauti. Dabar čia yra dešimtys ir daugiau augštai išmokslintų lietuvių, kaskart nauji persikelia iš kitų Amerikos vietų, ir jau sumanių darbininkų nebetrūksta, o mums gali būti leista kiek pailsėti.

Hollywoodas ir filmai

Kalbėti apie Los Angeles ir nieko nepasakyti apie Hollywoodą — būtų nuodėmė.

Vykdamas čia nuolatiniam apsigyvenimui aš neturėjau kokių aiškių planų. Žinojau tik, kad turiu pirštus, kurie nuo pat vaikystės vikriai valdo adatą, ir kad man darbo niekada netruks. Bet taip jau atsitiko, kad čia gal kiek bus atsiliepę ir mano palinkimai į vaidinimus.

Pradžioje pasisukinėjau Hollywoode,— tais laikais jis dar nebuvo taip pergrūstas artistais, kaip dabar, — ir žiūriu, kad gauti darbo prie filmų visai nesunku. Pradėjau čia retkarčiais padirbėti, gauti kokiose masinėse scenose pavaidinti... Bet tas man greit įkyrėjo, nes visi tie darbai nebuvo pastovūs. Turi žmogus kas rytas eiti per studijas ir teirautis, ar šiandien jums reikalinga darbininko ar kokio artisto. Kartais reikia, kartais ne... O kai gauni darbo, tai mano akims pasirodė labai kenksmingos tos labai stiprios šviesos, kurios vartojamos traukiant paveikslus. Kitiems gal nieko, o man atrodė, kad jei taip ilgiau, tai galiu greit apakti.

Supykęs ir pavargęs dėl tokio nepastovaus gyvenimo bei darbo, mečiau viską ir persikėliau į Long Beach. Po kaikurio laiko sutikau čia atvykusį iš Nebraskos lietuvį fotografą Valuckį. Su juo suradome vieną Hollywoodo filmų ofisuose dirbančią lietuvaitę p-lę I. Segevičiūtę ir nutarėme pastatyti trumpą lietuvišką filmą. Ją netrukus ir padarėme, vardu "Naktis Lietuvoje", kur Segevičiūtė vaidino svarbiausią rolę.

1926-27 metais su Valuckiu įsteigėme lietuvišką kino teatrų korporaciją, kur ligšiol Valuckis yra pirmininku, o aš vicepirmininku, ir biznis mums taip sekėsi, kad vienu laiku buvom įsigiję ar operavome net 7 kino teatrus, daugiausia priemiesčiuose ar apylinkėje. Vėliau juos pardavėme, pasilikdami tik du teatrus, kurių vienas normaliai veikia ligi šiol, o kitą išnuomojame vienos sektos bažnyčiai.

Man atrodo, kad Los Angeles lietuviai filmų industrijos galimybes yra ligšiol permažai tepanaudoję bei mėginę. Gal naujosios jėgos daugiau pasieks, — bet tai jau būtų nebe mano gyvenimo nuotykių tema.

**
*

Baigęs pasakojimą, Vincas Archis šypsosi ir dar prideda:

— Neturiu papasakoti kokių stebuklingų nuotykių. Buvau ir likau paprastas lietuvis, bet kur galėjau, stengiausi būti lietuvis, padėti kitiems tautiečiams ir sau turėti smagumo. Jei lietuviai eitų iš vieno, šiandien būtume šimteriopai stipresni, — užbaigia Long Beach Lietuvių Bendruomenės pirmininkas.

S. A.

Organizacijos įsijungia

Santarvės žurnalo vajus dar greit nesibaigs. Priešingai, kaip tik dabar ateina laikas sustiprinti prenumeratorių rinkimą ir pasiekti tokio skaičiaus, kad žurnalas šiais metais galėtų eiti be jokių sunkumų ir būtų visapusiškai pagerintas.

Žurnalo rėmėjas, nesutikęs skelbti savo pavardės, o pasitenkinęs kukliomis NN raidėmis, kuris jau buvo įnešęs žurnalo fondui 100 dolerių, per kovo mėnesį savo įnašą padidino. Garbės Leidėjas NN yra dabar suteikęs žurnalui 150 dolerių.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Centro Valdybos sekretorius inž. J. Jurkūnas iš Chicagos ir JAV Lietuvos Atgimimo Sąjudžio Vietininkijos Valdybos sekretorius Mykolas Ratkus iš Clevelando šiomis dienomis pranešė žurnalo vajaus vadovui, kad šios abi organizacijos išsiuntinėjo visiems savo skyriams Amerikoje Santarvės žurnalo vajaus atsišaukimus ir paragino savo narius bei bendraminčius gausiau užsisakyti žurnalą ir jį paremti aukomis.

SANTARVĖS ŽINIOS IR MINTYS

Visas informacijas, straipsnius ir laiškus siųsti šio skyriaus redaktoriui adresu:
Bronys Raila, 1572 W. Vernon Ave., Los Angeles 62, Calif., USA.

Atrodymas ir tikrovė

Plačiai skaitomas amerikiečių Everywoman's Magazine neseniai paskelbė auksinę mintį:

"Women do things for appearance for which used-car dealers would go to jail"...

Iš tikrųjų, — tai visai atvira teisybė. Geresniam atrodymui moterys prisidaro ar sau prisideda dalykų, už kuriuos vartotų automobilių pardavėjai tikrai eitų kalėjiman. Tegu tik pamėgina jie parduoti nudėvėtą automobilį, pridėję jam dirbtinius bumperius arba nudažę, kaip — naują!

**
*

Nesigilindami tuo tarpu toliau į šią galantišką sritį, mes stebime jau ilgas laikas, kaip mūsų visuomenės ir politikos sudėvėtų automobilių pardavėjai varo savo biznį, visai nei negalvodami, kad vieną dieną už tai tektų jiems eiti "to jail".

Pas mus dabar įsigalėjęs paprotys kone visiems elgtis, kaip anos magazine minimos moterys. Kągi, dėl tos muzikos pilno sąskambio juk nevel tui ir "tautos valdžios" priešakyje buvo pastatyta moteris. Stilius turi būti išlaikytas!

Tas valdžios automobilis per dešimtmetį nusidėvėjo taip, kaip ir dažnas fordukas per tiek laiko. Bet fordukas vėl pastatytas rinkoje, apdažytas, pora naujų pagalvių sėdynėn įbrukta, atšviežintas, "atsinaujinęs" ir konsoliduotas. Ir kad jis važinėja! Iš vieno žemyno į kitą. Net ir Romon pas popiežių buvo nukeliavęs. Ir kitokius diplomatinius planus užsibrėžęs...

**
*

Jokie perdažymai čia nebūtų reikalingi. Nerasi daugiau kvailio, kuris patikėtų dirbtinais bumperiais arba manytų, kad seną padangą pripūtus — ji važinės šimtą tūkstančių mylių.

Toks pasenęs automobilis ir jo nuolatinis lopymas aukotojams kaštuoja perdaug pinigų. Už tat jų nelieka kitiems — teigiamiems — kultūros ir propagandos darbams. Tokį vežimą būtų geriau išmesti į seno laužo kiemą.

Ir pradėti gyventi ne pagal atrodymus, bet kaip iš tikrųjų yra. Bet tai pats sunkiausias dalykas miglų pūtėjams, "ministeriams" ir "ambasadoriams". Ir todėl turime dar skaitytis su faktu, kad tos mūsų moterys ir toliau gražinsis, kol joms niekas nepritaikys nuostatų, taikomų vartotų automobilių pardavėjams.

Aktyvieji LNFondo darbe

ALRS Chicagos skyriaus susirinkime santarvininkų atstovas Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Chicagos atstovybėje V. Paulionis pranešė, kad Fondo atstovybė, dabar persiorganizavusi į Lietuvos Nepriklausomybės Talkos Komitetą, pereitais metais surinko Chicagoje apie 1,200 dolerių aukų. Santarvininkų įnašas šioje rinkliavoje buvo gana žymus. Pranešėjas su malonumu pabrėžė, kad ALRS Chicagos skyriaus iždininkas Jonas Budrikis su Fondu atsiskaitė labai punktualiai ir be jokių užvilkimų grąžino visus pilnus aukų lapus.

Labiausiai pasižymėjusiems aukų rinkėjams — Alfonsui Paukštei, Jonui Budrikiui, Stepui Viščiui, Albinui Valentinui, Simui Kašelioniui ir kitiems — susirinkimas gausiai paplojo padėkodami.

TERORO APLINKA NESVEIKA NERVAMS

Jau kelinti metai Reutlingene (Vokietijoje) išeina biuletenis, kuris yra pasisavinęs Lietuvos Telegramų Agentūros, arba ELTOS vardą. Jis vadinasi ELTOS Informacijos. Kiek joms galima tikėti, sunku pasakyti. Pvz., Lietuvos Nepriklausomybės Talką šis biuletinis vadina — tautininkų "talka"... Galimas dalykas, kad kaip ši, taip ir kitos tos "eltos" informacijos yra tiek tikros, kiek buvo tikras jų kelis kartus praneštas Petro Karvelio paskyrimas Bonnoje ministeriu "pilnai ir visiškai Lietuvos Respublikai atstovauti"...

Neseniai kaikurie laikraščiai persispausdino daugiau tos "eltos informacijų", labai šiurpių ir gąsdinančių, į kurias mūsų rambūs skaitytojai gal nebus atkreipę deramo dėmesio. Ten pats naujasis Vliko pirmininkas p. Matulionis aiškina apie aplinką, kurioje Vlikui dabar tenka dirbti.

Jis sako: "Savotiškai sunkų įspūdį daro nepakankamas saugumas ir grėsmė iš bolševikų agentų pusės. Mėginimas išvogti Vliko Vykd. Tarybos dokumentų geležines spintas, iš bolševikų agentų pusės vykdomas teroras lankantis pas atskirus Vliko narius ir jų pri vačius butus su grasinimais, bylų vogimas iš privačių butų, nuolatinis sekimas, telefoniniai įspėjimai, visa tai rodo, kokiose sąlygose tenka dirbti žmonėms Vokietijoje, susispietusiems apie Vliko įstaigas"...

**
*

Prie visų tų pasibaisėtinų dalykų ponas pirmininkas užmiršo ar nepanorėjo pridėti dar vienos tikros istorijos, — privačių laiškų iš pašto ar svetimo buto vogimo ir paskui jų fotografavimo bei perrašinėjimo per naktis.

Tada teroro vaizdas būtų pilnas. Nors Reutlingenas, kaip nedidelis Vokietijos miestukas, palyginti, galėtų būti rami provincijos užkampio vieta, tačiau, kaip skelbia pats pirmininkas, teroristinės sąlygos ten ramiai ką dirbti yra pasidariusios "savotiškai sunkios".

Tai meta daug šviesos ir į patį darbą. Vlikiečiams, jų ministeriams ir įstaigoms taip ir vaidinasi agentai (vienas kitas seniau gi iš Vliko aplinkos yra net Lietuvon išvykę...). Krupavičius su Žalkausku "priešo įrankiais" laikė LRS. Pons Gelžinis skelbia ir nagrinėja pavogtus V. Rastenio laiškus. Lietuvių tautiniai laikraščiai ar žurnalai, kurie Vliko "valdžios" nepripažįsta, skelbiami esą vartojami vadovėliais bolševikų mokykloje. Net p. Devenienė iš Amerikos išvažiuodama skundėsi, kad ir į ją kažkas metęs akmenį...

Psichiatrams tokia padėtis būtų aiški. Teroro aplinka nesveika nervams. Ji ir stipriausią vyrą gali palaužti. Reikia keisti arba vietą, arba žmones, arba pačią krautuvę.

Teroras, mat, žmogų užterorizuoja. Jis bando kitus terorizuoti, bet kai niekas nebijo, tai prasideda kliedėjimas. Tūlas šį reiškinį tebelaiko "vyriausiu Lietuvos išlaisvinimo vadovavimu". O tai dar viena klaida.

Vėl batas veržia ...

Kaip žinoma, Pavergtųjų Tautų Asamblėja ruošiasi Londone ir Paryžiuje įsteigti savo nuolatines delegatūras. Į Paryžiaus delegatūros vadovybę peršasi vienas iš buvusių Lietuvos diplomatų, — tas pats, apie kurį Jurgis Savickis savo dienoraštyje Žemė dega" rašo, kaip jam prieš pat bolševikų atėjimą Lietuvon jau "veržė batas", ir kuris pasirūpino tinkamu laiku saugioms ambasadoriaus pareigoms persikelti į Genevą, išbrukus lauk savo gerą draugą... Nieko ir dabar nepadarysi: siauri batai vis tebeveržia.

Detroit santarvininkai ruošiasi parengimams

Kovo 10 d. Amerikos Lietuvių Rezistencinės Santarvės Detroito skyriaus naujoji valdyba, Pr. Stanionio pirmininkaujama, turėjo posėdį aptarti numatomiems šių metų skyriaus parengimams, kurie turėtų duoti pajamų mūsų organizaciniam ir spaudos reikalams paremti.

Skyrius numato gegužės 27 d. p. Binkevičienės ūkyje suruošti šemyninę gegužinę su vaišėmis, loterija ir šokiais. O rudenį, rugsėjo 9 d., toje pačioje vietoje surengti antrą gegužinę (arba rugsėjinę...).

Jei pavyks gauti iš Anglijos komediją "Ponios Dulskienės moralė", nutarta prašyti p. Z. Arlauskaitės-Mikšienės vadovaujamą Dramos Mėgėjų Būrelį padėti pastatyti Detroite šį įdomų veikalą rudenį, spalio 20 ar 27 dieną, — priklausomai, kaip patogiau bus galima gauti salę. Šio vakaro pelnas bus skirtas Vasario 16 Gimnazijai paremti.

Valdyba yra užsimojusi pritraukti į skyrių naujų tinkamų ir gerai susipratusių narių.

Kalbos klausimais

Vienas mūsų kalbininkų šio skyriaus redaktoriui prisiuntė linksmą, bet vienoj vietoj ir piktoką laišką, kurio ištrauką pacituojame:

"Santarvės Žinių ir Minčių 5 nr. Tamsta net du kartu rašai apie **"taip vadinamą Stravinską"**. Taip sakyti yra rusicizmas, arba gryna rusybė. Tamsta, kaip mokęsis Lietuvos Universitete, būtinai turėtum žinoti, jog toks išsireiškimas lietuvių kalbai nedera ir yra nevartotinas"...

Skyriaus redaktorius nori pasiaiškinti, kad tas dalykas jam buvo ir tebėra žinomas. Apie taip vadinamą Stravinską" buvo taip parašyta sąmoningai, nes atrodė, kad ši rusybė tą kartą buvo būdinga ir reikalinga. Kai p. Starvinskas ėmė šaukti, kad reikia likviduoti LNT ir LNF, — tai kur berasi rusiškesnę dvasią? Juk labiausiai apie likvidavimus šaukė ir juos vykdė Sovietų Rusijos didvyris Berija. Mes neteikiame Stravinskui tiek sugebėjimų, kad jis galėtų būti Chruščiovo šalininku. Bet manėme, kad mūsų likvidatoriui galėtų būti garbė su kitu likvidatoriumi Berija pabūti vienoje dvasinėje kompanijoje, nes juk Berija, kaip žinoma, buvo didžiausias tarybinės Rusijos priešininkas ir Vakarų imperialistų šalininkas (panašiai, turbūt, kaip Stravinskas). Todėl ir natūralu, kad tiksliai atžymėti šiai ypatingai rusiškai dvasiai ir negali būti būdingesnio išsireiškimo, kaip mūsų, pavartotasis "taip vadinamas".. Tad nepykite, mielas Jablonskio mokytini!

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established 1886

JUOZAS TYSLIAVA
Editor and Publisher
VYT. GEDGAUDAS
Managing Editor
Editorial and Business Office:
412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-0862

Entered as Second Class Matter October 23. 1907 at the Post Office of Brooklyn. N. Y.

Subscription Rates:
USA per year ---------- $5.00
CANADA and other countries $6.00

Advertising Rates on Application

Švenčių proga

Vienybė, sveikindama savo skaitytojus Velykų švenčių proga, turi vieną prašymą.

Kaip žinoma, vasario 5 d. Vienybė minėjo savo 70 metų sukaktį, surengdama New Yorke sėkmingą koncertą.

Tai buvo sukaktuvinių Vienybės metų pradžia. Dabar šiai sukakčiai paminėti, vykdomas antras žygis: ruošiamas padidintas ir gausiai iliustruotas Vienybės numeris.

Be senųjų ir naujųjų bendradarbių raštų šiam numeriui pageidaujami visų skaitytojų sveikinimai. Tokiuose sveikinimuose skaitytojai, tiek senieji, tiek naujieji, galėtų bent trumpai parašyti kaip ir kada jie susipažino su laikraščiu.

Kadangi šio sukaktuvinio Vienybės numerio išleidimas yra susijęs su nemažomis išlaidomis, todėl skaitytojai, siųsdami savo sveikinimus laik raščiui, taip pat prašomi atsiųsti bent kuklią piniginę au ką. Tokiomis bendromis pastangomis būtų galima išleisti didesnis jubiliejinis numeris, kuris savo turiniu apimtų visą 70 metų laikotarpį, taip būdingą mūsų tautiniam atgimimui, mūsų kovoms už Lietuvos laisvę ir t. t.

Visame plačiame pasaulyje nėra kito lietuvių laikraščio, kuris būtų sulaukęs 70 metų. Ši garbė priklauso Vienybės skaitytojams, nes be jų paramos laikraštis nebūtų galėjęs taip ilgai eiti. Todėl ir sukaktuvinis Vienybės numeris dabar turėtų būti bendrų pastangų vaisius.

Kremliaus mazgotė

Pavasarį, kai sniegas tirpsta, šiūkšlės iškyla į paviršių...

Ir šitaip galima pavaizduoti dabartinę padėtį Sovietų Sąjungoje, kur dabar visu smarkumu vedama kampanija prieš Staliną.

Net mokyklose: Mokiniai dabar laukia naujų vadovėlių, kuriuose Stalinas nebūtų garbinamas.

Sovietų Sąjungoje yra specialus biuras, kuris nieko daugiau neveikia, kaip laikas nuo laiko keičia Rusijos istoriją... Šį kartą to biuro tarnautojai turės dirbti "viršvalandžius", kad iš visų knygų ir sovietinės enciklopedijos būtų išbrauktas Stalino vardas.

Kurie 1953 metais, Stalinui mirus, telegrafavo į Maskvą, prisiekdami "iki paskutiniosios gyvenimo dienos pasilikti ištikimais didžiojo Stalino idėjoms", dabar, 1956 metais, buvo pirmieji, ploję Chriuščiovo kritikai.

Kuris komunistų laikraščių šiandien išdrįs savo puslapiuose pakartoti tokius liaupsinimus, kaip "Stalinas, didysis pergalės organizatorius", "Didysis genijus," Didysis mokytojas, architektas..."

Tas tik rodo, kad komunistuose niekas nepasikeitė. Jie ir toliau lieka ištikimi Kremliui, nors šis savo įsakais, lyg šlapia mazgote, jiems šeria per veidus.

Liokajai, mat nedrįsta prieštis.

UŽTENKA TO KONSERVAVIMO — REIKIA DAUGIAU JUDĖJIMO

SLA organas Tėvynė apie rinkimus— nė pypt! — Žmona vyro pareigose. — Kiek Grigaitis yra gavęs iš SLA pinigų ir kodėl nenori kitų kandidatų? — Dėl to "pastovumo" SLA jau 3,000 narių neteko. — Reikia SLA atšviežinti.

Mielasai,

klausi mane, kaip buvusį 14 kuopos narį, o dabar "arti prie centro", apie SLA reikalus.

Žiūrėk: ar atskleisi Naujienas, ar Keleivį, vis pamatysi, kad ten yra "SLA reikalai". Teisybę pasakius, dabar ten pamatysi tik vieną reikalą, kurs vadinasi "išrinkit ponią Norą Gugienę SLA iždininke!"

Teisybė, vadovybės rinkimai yra vienas iš svarbiausių organizacijos reikalų. SLA turi savo organą, Tėvynę, su geriausiai apmokamu redaktorium iš visų esamų lietuviškų redaktorių. Tėvynė SLA reikalams skirtas laikraštis. Bet apie tokį svarbų reikalą, kaip rinkimai, jame — nė pypt!

Kai nominavom kandidatus, kiti laikraščiai rašė ir nariai kuopos susirinkime kalbėjo, kad p. Devenienė rezignavo. Bet Tėvynė tylėjo. Daugelis p. Devenienės draugų ir partiečių uoliai ją nominavo, nes nenorėjo tikėti "gandams". Paskui paaiškėjo, kad balsai niekais nuėjo...

Dabar vėl laikraščiai rašo, kad p. Virbalis, kaip mažiau gavęs balsų nominacijose, "išsitraukė". Bet Tėvynė apie tai — nei taip, nei ne... Ir vėl kažkas laukia, kad dalis balsų būtų atiduota už nekandidatą ir žūtų. Tas būtų naudinga Naujienų kandidatei...

Nepatinka man, ir daugeliui, tas Tėvynės tylėjimas apie svarbius SLA reikalus, bet tokia jau dabartinių viršininkų valia...

Todėl Tu man jau kaip nors dovanok, bet aš sumaniau šito laiško nuorašą ir laikraščiams duoti. Tegu ir kitur bus kiek pakalbėta apie tuos SLA reikalus!

Tu nori nuomonės, ar balsuoti už A. Trečioką į iždininkus? Sakai, jo nepažįsti...

Atsakysiu tiesiai: balsuok! Ir aš balsuosiu. Žinai kodėl? Žiūrėk. Ne vien dėl to, kad A. Trečioką pažįstu, o p. Gugienę tik trumpai esu kartą — kitą matęs. Pirma priežastis, kodėl susilaikiau nuo balsavimo už p. Gugienę yra štai kokia:

SLA ne Argentina

Sakysi, kas čia bendra su Argentina? O ar atsimeni, kaip anais metais Peronas siūlė savo žmonos kandidatūrą į viceprezidento vietą? Karininkai užprotestavo. Ogi čia dabar ar ne panašu? Ponas Gugis jau 27 metai SLA iždininkas. Bet, pasirodo, kad jau daug metų, kaip yra "viceiždininkas", būtent, p. Gugio žmona, kuri ir atlikinėjo už savo vyrą pareigas jau nežinia kelinti metai! Tai kurių galų ji atvirai nekandidatavo į tą vietą? Kam kandidatavo tas, kas to darbo dirbti nenorėjo, ar dėl nesveikatos negalėjo? Ne, man regis taip nepriimta... Ike tikrina savo sveikatą ir sutinka būti kandidatu tik įsitikinęs, kad galės pats eiti pareigas. Kas už jį balsuotų, jeigu numatytų, jog ne jis, o "Mammy" dirbs prezidento darbą! SLA iždininko vieta ne koks paveldimas sostas, kuris lyg ir vienai šeimai priklausytų. Ypač, kad dinastija vistiek nesusidarys, nes, girdėjau, p. Gugiai įpėdinių neturi.

Antra priežastis, tai kad tas "SLA reikalas"

Kvepia vieno asmens reikalu.

Andai p. Grigaitis įrodinėjo, kad agitavimas už kitą kandidatą yra "siauras partinis reikalas". Na, o kas gi čia bloga. Yra rinkimai, yra kandidatai, tai yra ir jų "partijos". Balsų skaičius parodys, katra partija "siauresnė" ar "platesnė" — kam gi iš anksto smerkti kiekvieną, kas kitaip, negu p. Grigaitis galvoja!

Bet vienas, už mane jau daug senesnis SLA narys, atsinešė užvakar pas mane visą ryšulį knygų — "SLA seimų darbų", ir rodo. Žiūrėk, sako, 1936 metais, 129 puslapy parašyta, kad Apšvietos komisijai išmokėta $77.40. Turbūt už raporto paruošimą. Nedaug. O štai, žiūrėk, 1946 metų knygoj, 183 puslapy, jau rodo, kad P. Grigaitis, Apšvietos komisijos pirmininkas, gavo $223.—!

1948 metais (154 psl.) Apšv. komisija gavo net $753.40.

1950 metais (144 psl.) — P. Grigaitis gavo $485.52.

1952 metais (137 psl.) — P. Grigaitis gavo $700.40.

1954 metais (134 psl.)— P. Grigaitis gavo $384.04.

Tai matai, sako, kaip pabrango Apšvietos Komisija! Čia, sako, taip atsitiko poniai Gugienei vedant iždo reikalus. Viskas tvarkoj, teisėtai, pagal nutarimus! Bet ar turėjo būti toki nutarimai?

Jeigu ponia Gugienė (buvusi Naujienų skyriaus redaktorė) ir toliau pasiliks iždininke, tai reikalai pasiliks po senovei. O jei ateis naujas iždininkas, tai gali pradėti knistis, kodėl ta Apšvietos Komisija taip pabrango... Ar ne todėl p. Grigaitis taip nenori kitų kandidatų?

Na, aš asmeniškai nežinau, ar reikėjo tai komisijai taip pabrangti, ar ne, bet, manau sau, tegu geriau ateina **naujas** iždininkas ir tegu pasižiūri, kodėl ir kaip ten yra.

Trečia priežastis —

kam brangiau mokėti, jei yra pigiau!

Kitas senas (ir, matyt "ilgos atminties") SLA veikėjas, kur buvęs kur nebuvęs, man čia kiekviena proga prisimena: "Ar kas žino, kodėl 1940 metais K. Gugiui prie algos reikėjo dar pridėti išlaidoms atlyginti $3,205?" Sako: "Jei netiki, tai pasižiūrėk tų metų knygon, page one-four-eight!" Esą, ir kitais dar metais panašiai buvę.

Dabar iždininkas tik į posėdžius atvažiuoja. Sako, toks atvažiavimas kaštuoja, su pabuvojimu, apie $400. Iždininkas iš Newarko nesulyginamai pigiau kaštuotų. Jūk suvažinėti iš Newarko į New Yorką ir atgal kaštuoja apie doleri. Ir per pusvalandį galima atvažiuoti "nuo durų iki durų". Ar gali lygintis su 900 mylių atstumu!

Bet ne vien tai svarbu.

Artumas turi ir daugiau reikšmės

Arti gyvendamas iždininkas be jokių papildomų išlaidų gali **dažniau apie reikalus apsidairyti**, ne vien tik porą trejetą kartų į posėdžius atvažiuoti.

Štai New Yorke visi galvas kraipydami kalbasi apie Atlantic City vasarnamį: ar jis SLA reikalams naudingas, ar nuostolingas? Iždininkas iš Chicagos sunkiai gali į tą įsigilinti. Iždininkas būdamas čia pat prie centro (ir nuo tos patiės Atlantic City netoli) geriau gali tą ištirti. Ir svarbu, kad jis **norėtų** tą reikalą patikrinti.

Iš viso reikia šiek tiek daugiau naujų vadovybėj. Per paskutinį dešimtmetį SLA viršininkų dauguma gina pastovumą. Sako, jei bent vienas iš mūsų pasikeis, — susivienijimas griūs!

Bet va, žmonės žiūri į knygas ir skaičiuoja, kad per tą "pastovumą" SLA jau 3000 narių neteko... Pasikeitimai vyksta sunkiai. Betgi pasikeitė prezidentas (SLA prezidentas), ir niekas nesugriuvo. Ir iždininkui pasikeitus niekas negrius. **Priešingai, jei kas ir gali griūti, tai greičiau toki dalykai, kurie susivienijimui nereikalingi.** Taip gali atsitikti, jei bus naujas iždininkas, kuris yra nusistatęs pakovoti prieš nereikalingas išlaidas, jei būdamas arčiau, daugiau dalyvaus susivienijimo reikalų tvarkyme ir įneš naujos dvasios. Tai kodėl jo neišrinkti?

Ponia N. Gugienė žada tęsti viską tą patį, kas buvo per 27 metus. Ves sau knygas Chicagoj, retai atvažiuos centran, kai atvažiuos, tai brangiai kaštuos, o visa kita ramiai pasiliks, kaip yra.

A. S. Trečiokas dokumentus moka tvarkyti ne blogiau. Bet svarbu tai, kad jis turi nusistatymą dalykus giliau peržiūrėti, daugiau dėmesio atkreipti į tai, ką daugelis narių siūlo taisyti!

Ką čia daug kalbėti. Juk Tu tik pagalvok. Argi Tu važiuoji kur nors tolimon valgyklon konservuotos, iš "kenukų" sriubos valgyti ir brangiai už ją mokėti, jeigu gali namie išsivirti **šviežios** sriubos ir dar žymiai už pigesnę kainą!

Iš viso, gana jau to **konservavimo SLA reikaluose. Reikia daugiau judėjimo.** O kaip gi naujumo pasiekti. Negi būtinai paliekant iždininko pareigas tos pačios šeimos žinioj, kuri ji valdė jau 27 metus? Taigi, jei klausi patarimo, tai jis toks:

Visi SLA nariai, kurie už SLA atšviežinimą, eikite į susirinkimą ir drąsiai balsuokit už naują iždininką, A. S. Trečioką. Gero pasisekimo!

Tavo V. R.

Laiškas iš New Yorko SLA 14 kuopos nariui

●

Keleivinis Izraelio laivas Zion plaukia pro Laisvės Statulą į New Yorko uostą, kur jis buvo iškilmingai sutiktas.

ŽEMĖ DEGA, BATAS VERŽIA!

Ką pasakoja Jurgis Savickis...

Nesistebėkite šia keistenybe, — taip tikrai buvo. Tas matyti iš Jurgio Savickio dienoraščio, kurį mums dabar, po rašytojo mirties trimečio, padovanojo Chicagos lietuvių knygų leidykla Terra.

Jurgis Savickis buvo vienas iš įdomiausių Lietuvos rašytojų ir vienas iš įdomiausių žmonių. Gyvas, linksmas, drau giškas, visada juokaujantis, nors jam žemė po kojomis deg tų. Taip jis pavadino ir savo praėjusio karo dienoraštį ar literatūrinius užrašus,—"Žemė dega". Jų pirmoji dalis, 455 puslapių storio knyga, šiomis dienomis pasirodė rinkoje.

Šio veikalo negalėtume pavadinti nei romanu, nei grynuoju dienoraščiu. Tai kažkas per vidurį, arba tiksliau — abiejų po truputį. Rašytojas nuo 1939 metų kovo mėnesio pradėjo užrašinėti savo įspūdžius, asmeninius nuotykius, kasdieninius darbus, keliones ir mąstymus, ypač po to, kai jis prancūzų Rivieroje, prie Mentono, nusipirko kietos žemės sklypelį, ten pasistatė namuką ir pradėjo sodininkauti ar daržininkauti.

Tada jis buvo Lietuvos ministeriu prie a. a. Tautų Sąjungos Genevoje, Šveicarijoje. Prabėgomis savo užrašuose jis paliečia ir bendruosius politinius reikalus, Lietuvos padėtį karui prasidėjus, savo įspūdžius iš apsilankymo Kaune ir Vilniuje, Vokietijos ir Prancūzijos bei Šveicarijos gyventojų nuotaikas apie karą, kaikuriuos diplomatinius užkulisius, savo labai savotišką vizitą Berne pas išbėgusį Lietuvos Prezidentą A. Smetoną ir šimtus kitų nuotykių bei apmąstymų. Visa tai aprašoma labai gyvai, su sąmojumi, su nuolatine ironija ir drauge su meile, su šiluma, ko viso Jurgis Savickis turėjo žmonėms ir gyvenimui gal daugiausia iš visų lietuvių.

Bet visuose užrašuose —pirmiausia daržas, svarbiausia sodas, mieliausia gėlės. "Tik viena meilė ir paskutinė meilė — tai mano sodas", pasisako jis vienoje vietoje. Apie kokius nuotykius, augštąją ar žemąją politiką rašytojas bekalbėtų, jis ir vėl ištisais puslapiais ir kiekvieną dieną grįž ta prie savo sodo, prie to kietos ir rausvos spalvos žemės sklypelio, į kurį jis savo gyvenimo saulėleidyje kibo su įnirtimu, teisingai jausdamas, kad ta vieta jam bus kada nors kapai. Neapsiriko, čia jis vėliau ir pasimirė, visas degančios žemės liepsnas pergyvenęs.

Nebūtų Savickis, jei jo užrašuose nerastume visokių pikantiškų dalykų. Šį kartą ne meilės nuotykių, bet pasakytume, diplomatinių pikantiškumų. Po karo lietuviai nekartą pakalbėdavo: kaip gi ten buvo Genevoje, kas ten įvyko? Juk Lietuvos paskutiniu prie Tautų Sąjungos buvo Jurgis Savickas, o per karą staiga ten atsirado kitas ministeris ir tokiu skelbėsi net po karo, kol T. S. lavonas galutinai buvo pakastas...

Degančioje Žemėje randame tos "paslapties" išaiškinimą: labai ramų, juokaujantį, ironišką, bet kažkaip ir kartų. Tai veik vienintėlė vieta, kur knygoje jaunta rašytojo kartumą, pasipiktinimą, nusivylimą. Pasirodė, kad Liet. Užsienių Reikalų Ministerija Savickį, karui prasidėjus ir jam smarkėjant, atleido iš pareigų ir norėjo, kad jis grįžtų Lietuvon perimti propagandos reikalų vadovybę. Bet jis nuo tų pareigų atsisakė. Taipgi jis ilgai nežinojo, kas jo vieton turėtų atvykti. Jis rašo (254 psl.):

"Akiplėšiškai, atrodo, kažkas braunasi į uždaras duris. Bet kas bus po manęs čia, aš vis dar nežinau... Niekuomet pirma netekdavo ministerijai "slėpti" tokių dalykų. Čia jau prasideda kažkokia klasiška "karjera"..

"Viena tik aišku, kažkam veržia batas, ir žmogelis nori greičiau užsienin pasprukti. Tepalaimintas bus".

"Paslaptis" pagaliau paaiškėjo: tai bus vienas geriausių mano draugų ministerijoje, ministeriją dabar bevaldąs. Puikus daiktas — draugystė...

Kiek toliau (267 psl.) Savickis aprašo, kad turėjęs iš Lietuvos pasiuntinybės rūmų išsikraustyti į viešbutį. Kodėl? Mat, — "...į duris beldžiasi naujas, čia skiriamas atstovas. Tai yra, ne asmeniškai, bet atstovienė atvyksianti priima... Tikriausia tai tik manevras — įsistiprinti kur užsienyje ir "pozocijas" užimti. Jų pačių nėra ir, turbūt, greitai nebus, teateina tik jiems adresuojami laiškai".

Tat buvo užrašyta 1940 m. kovo 30 dieną. Bet po 1940 m. birželio 15 d. (bolševikų invazijos) ėmė aiškėti, kad į Savickio vietą iš Kauno jau išsiskubinęs ans jo "geriausias draugas" perimti pasiuntinybę prie Tautų Sąjungos. Savickis pažymi keliais tik žodžiais, kad jo "tariamas įpėdinis" tada išvykęs automobiliu iš Kauno ir — "čionlink besiriąs"...

Kaip žinoma, tas "geriausias draugas", kuriam taip ver žė batas, pats save pasiskyręs į Genevą ir net tinkamo skiriamojo rašto neturėjęs, bu vo Eduardas Turauskas, siekęs užsienyje įsistiprinti ir "pozicijas" užimti. O tada Jur gis Savickis galutinai išvyko prie savo daržo...

Su įdomumu lauksime antrosios užrašų dalies. Tai puikūs užrašai, teikiantieji pramogos, susimąstymo ir vietomis keliantieji visokio kritikizmo. Bet apie tai gal geriau derėtų kalbėti abiem tomam pasirodžius. O tuo tarpu galime skaityti pirmąjį tomą, — ir vietomis gal įdomiau, negu šiaip kokį romaną.

Br. Raila

Florida ne New Yorkas. Čia saulė šviečia ir šildo...

BUVO VLIKAS ROMOJE... GAL BUVO, GAL IR NE

Kovo 11 ir 13 d. d. Romoje Lietuvos Diplomatijos šefas min. S. Lozoraitis, Lietuvos ministeris prie Šv. Sosto S. Girdvainis ir Pasiuntinybės patarėjas dr. A. Gerutis turėjo pasikalbėjimą su VLIKo pirmininku J. Matulioniu ir VLIKo Vykdomosios Tarybos pirmininke A. Deveniene. Pasikalbėjimų metu L. Diplomatijos šefas patelkė VLIKo pirmininkui ir VT pirmininkei konkrečius pasiūlymus santykiams tarp Lietuvos Diplomatinės Tarnybos ir VLIKo išlyginti ir pašalinti kliūtims, kurios truk do Dipl. Tarnybai normaliai bendradarbiauti su šia politiniai — visuomenine organizacija.

Min. S. Lozoraitis ypatingai pabrėžė visų lietuvių politinių ir visuomeninių jėgų konsolidacijos ir suderintos veiklos reikalingumą.

VLIKo pirmininkas ir V Tarybos pirmininkė jokių pasiūlymų santykiams su LD Tarnyba išlyginti nepadarė, iškėlė tiktai tų santykių aiškinimosi procedūros klausimą. Taip pat nebuvo pateikta duomenų, kad ligšiolinis VLIKo nusistatymas LD Tarnybos atžvilgiu būtų pasikeitęs.

Prievartavimas darbo kuopose

Amerikiečių armijos žinioje Vokietijoje esančiose lietuviškose sargybų kuopose pradeda įsivyrauti nelemta dvasia. Kuopų vadovybė, kurioje svariausią balsą turi J. Augustaitis, moraliniai terorizuoja tuos kuopų narius, kurie norėtų paremti Lietuvos Nepriklausomybės Fondą. Grąsinimais atleisti iš tarnybos ir atimti tuo būdu egzistencijos pagrindą, kuopų nariai verčiami aukoti Vliko Tautos Fondui.

LIETUVOS SOSTINĖ YRA GRAŽESNĖ UŽ LENKIJOS KARALIŲ BŪSTINĘ

Sušuko karalienė Marija Liudvika, pirmą kartą atvykusi į Vilnių. — Duonos kepalai buvo tokie dideli, jog tik du tesutalpindavo ratuose. — Bet žmonės tada buvo gana nevalyvi.

V. SRUOGIENĖ

Lietuva 17 amžiaus vidury gyveno plačiu ir turtingu gyvenimu. Viduje seniai jau karų nepaliesta, ji džiaugėsi ramybe. Pražydo miestai ir sodybos, ypač sostinė Vilnius iškilo puikiausiais rūmais, gražiausia statyba pasipuošęs.

Apylinkių gamta buvo dar skaistesnė negu dabar ir sudarė mūsų sostinei tokius rėmus, kad atvykstantį keleivį stebino ir žavėjo.

Gyvenęs tuomet didis Lietuvos patriotas Vijukas Kojelavičius savo lotyniškai išleistoje 1650 m. Lietuvos istorijoje su neslepiamu tautiniu išdidumu lygina ją su didžiausiais to laiko Vakarų miestais. Karalienė Marija Liudvika, pirmą kartą atvykusi į Vilnių su būriu daug mačiusių prancūzų, sušuko nustebusi, kad Lietuvos sostinė yra didesnė ir gražesnė už Lenkijos karalių būstinę. Mūsų dienų akimis žiūrint gyventojų buvo nedaug, bet aniems laikams 14,-000, neskaitant plačių priemiesčių, buvo jau gražus skaičius.

Anuomet mieste — rastum beveik tas pačias, ir mūsų atminime buvusias gatves, net su daugeliu tų pačių pavadinimų: Pilies, Trakų, Vokiečių ir tt., rastum ir kai kuriuos tuos pačius pastatus, daugumą pažįstamų bažnyčių. Du trečdaliu namų mūriniai, gotiškos statybos, dviejų aukštų, kuklūs ir paprasti. Tiktai didikų rūmai bei jų vartai traukė akis savo puošnumu. Katkevičių pilis slibino ženklų pagražinta, Radvilų rūmai turėjo septynias paauksuotas kopulas, priešaky iš lauko pusės marmuro kolonadą. Taip pat garsėjo Sapiegų rūmai prie Trakų gatvės. Sanguškų, Pacų, Oginskių, Valavičių, Hlebavičių ir kiti puikūs pastatai.

Rotušė augšta, (renesano stiliaus) didelis bokštas su laikrodžiu, erdvios teismo salės, patalpos archyvams, ginklų sandėliai, čia pat muitų "kamara", viešosios svarstyklės. Aikštėje prieš rotušę riogsojo gėdos stulpas, Pilotu vadinamas, gal būt, ir kartuvės, čia pat — "imbarai" — grūdų sandėliai. Miestas turėjo ir viešbutį — augštą ir siaurą pastatą svečiams apnakvydinti. Būta ir seneliams bei pavargėliams prieglaudų — "špitolių".

O ką bekalbėti apie bažnyčių grožį ir turtą! Vien 23 katalikiškosios kėlė į dangų savo bokštus. Iš jų daugiausia giriama buvo katedra, puikios statybos, marmuru, profiru, stiukais, freskais, brangiais paveikslais, sidabru auksu papuošta. Iš jos iki mūsų dienų tik šv. Kazimiero koplyčia teišliko. Ir tada, kaip ir dabar, stovėjo didingoji šv. Jono bažnyčia, masyvinė Domininkonų, monumentalinė šv. Kazimiero, šv. Mykolo, senoji, dar Vytauto laikais statytoji šv. Mikalojaus, trinitovės pobūdžio Bernardinų ir kitos. Pirmoje 17 a. pusėje Vilniuje pastatytos 7 baroko stiliaus bažnyčios. Visur gilūs skliautuoti požemiai, rūsiai, slėptuvės. Be to, Vilnius garsėjo turtinga žydų sinagoga, savo ghetto, kukliais, bet tikybinių kovų nepaliestais liuteronų maldos namais, o taip pat ir mahometonų mečete.

Bet gi didžiausią garsą sostinei teikė jos Akademija, tuo laiku subūrusi apie 2,000 studentų. Pakanclerio Kazimiero Sapiegos dosnumo dėka nuo 1644 m. ji turėjo jau ir teisių fakultetą (medicina tada dar nesirūpinta, nes tasai amatas bajorams atrodė žemas, netinkamas ir buvo daugiausia barzdaskučių rankose).

Didikai ir neretai bajorai tebesiuntinėjo savo sūnus į užsienius. Lotynų kalba buvo plačiai vartojama mišriai su lenkų kalba, kuri vis labiau skverbėsi į Lietuvą ir ypač Vilnių.

Lietuvių kalba betgi buvo gyva. Žinome, kad šv. Jono bažnyčioje iki 1737 m. pamokslai buvo sakomi lietuviškai, taip pat miesto teismo sprendimai, bet kitų kalbų, skelbiami ir lietuviškai.

Štai kaip atrodė Vilniaus miestiečio namai.

Įėjus — didelė menė su stalais ir pakilimu orkestrui, virtuvė, seklyčia, kambariai, kamaros, greta ir prekių sandėliai. Stiklo langai, grotomis ir langinėmis apsaugoti, nes bijota vagių ir plėšikų. Įrengimas kuklus — žmonės vis tebemėgo erdvę. Pasieniais buvo suolai, lentynos, skrynios, dažnai pagražintos, inkrustuotos vidury — masyvus stalas (ąžuolo, liepos, pušies medžio, baldai — dažniausiai nudažyti žalia, kartais balta ar geltona spalva. Nėra žinios, ar sienos būdavo dengiamos kilimais ar audeklais, ar tik kalkėmis baltintos ir ginklų prikabintos. Pagarbioje vietoje kabodavo kryžius, šventi paveikslai. Krosnis — baltų ar žalių koklių, kartais užtinkamas kaminėlis. Ant stalų — žvakydės, lėkštės ir dubens, kaip ir dvaruose, cininiai, bet šaukštai ir taurės — sidabro, pagražinti, paauksuoti.

Kieme—butai tarnams, bravoras, svirnas, grūdų sandėliai, arklidės, kartais ir sodai.

Pagrindinis visų gyventojų maistas buvo duona ir miltingi valgiai.

Išliko žinutė, kad duonos kepalų būta tokių didelių, jog apylinkės ūkininkams vežant į miestą tesutilpdavo vos po du ratuose. "Tai labiau panašu į kalną, negu į duoną... visa šeima per ištisus mėnesius juo mito, nes ši duona būdavo puikiai iškepta, nepelėdavo".

Daug vartota mėsos, žuvies, kiaušinių, obuolių ir "kitų vaisių". Turgavietėje buvo parduodama taip pat daržovės, pieno gaminiai, sūriai, kruopos, kopūstai, žirniai, sviestas, lašiniai, aliejus. Žmonės daug valgė, gėrė, o kadangi vynas bei alus priklausė prabangos dalykams, prasčiokas turėjo tenkintis "arielkėle pilkąja".

Nepaisant puikios architektūros, miesto švara maža tesirūpinta, o žmonės tada buvo gana nevalyvi.

Dėvėta šiokią dieną namininio audeklo, o per šventes — atvežtinio "falendišo" (olandų gelumbė) ir kitų medžiagų. Mėgta brangenybės, didelės kaip riešutai gražios sagos, grandinės, žiedai, apyrankės, karoliai ir tt.

Vilniuje, Lietuvos širdyje, spiesdavosi gyva vidaus ir užsienio prekyba.

Įvežama buvo iš Lenkijos, Prūsų, Vokietijos, Olandijos, Danijos, Anglijos, Prancūzijos, Ispanijos, Italijos, Turkijos, Armenijos, Persijos ir Maskvos įvairi metalų žaliava ir dirbiniai, druska, silkės, audeklai, prabangos dalykai, prieskoniai, baldai, džiovinti vaisiai ir t. t.

Išvežama buvo: linai, kanapės, medis, vaškas, lajus, kailiai, odos, medus, degtinė, sūdyta mėsa, rugiai, avižos, kruopos, drobė ir kt.

Prekyba ėjo vendens keliais Nerimi bei Nemunu per Karaliaučių ir Dancigą, o kai netrukdė karai, Dauguvos upe ir jos intakais.

Iš įmonių tais laikais yra žinomi 4 malūnai, popierio fabrikas, gelumbės vėlykla, drobės lygykla, "folusz", kuris malė medžio žievę, reikalingą odos dirbiniams (mūsų sostinė jais garsėjo), vaško perdirbimo įmonė (woskobojnia), kėlios plytinės, lieykla, medinių vamzdžių vandentiekiui dirbtuvė, stiklo "huta". Manoma, kad būta jų dar daugiau.

Rotušės bokšte įtaisytas laikrodis buvo didelė naujanybė ir patogumas gyventojams. Te bevelkė gaisrininkų komanda, apsirengusi skaisčiai mėlynos spalvos drabužiais.

Miestas turėjo ir nemažų išlaidų atliekant pareigas vaistybei — plačiai priiminėdavo atvykstančius valdovus, mokėdavo "honorarus" vaivadoms, Tribunolo nariams, duodavo brangias dovanas įvairiems urėdams pinigais ar natūra, net jų žmonoms, kaip tada sakyta "žiedams nusipirkti", mokėdavo algas pagausėjusiems tarnautojams, šelpdavo bažčias, vienuolynus, špitolės.

Vilnius buvo valstybės sostinė tikrąja prasme. Čia ir vyskupo būstinė ir kitų tikybų organizacijų centrai. Čia vykdavo įvairūs suvažiavimai, seimai, kasmet susirinkdavo tribunolo sesijos, čia saugota ir valstybės achyvas, čia buvo švietimo židinys.

Tai štokį miestą užpuolė maskoliai 1655 m. ir jį sunaikino, apiplėšė, daug turtų išsivežė į Maskvą (be kito ko ir puikias Radvilų rūmų marmūrines kolonas, auksines kopulas, didikų rūmų baldus, indus, karietas, brangenybes...), daugybę žmonių išžudė, bažnyčias ir senus mūsų didvyrių karstus išniekino, siaubą atnešė visai Lietuvai...

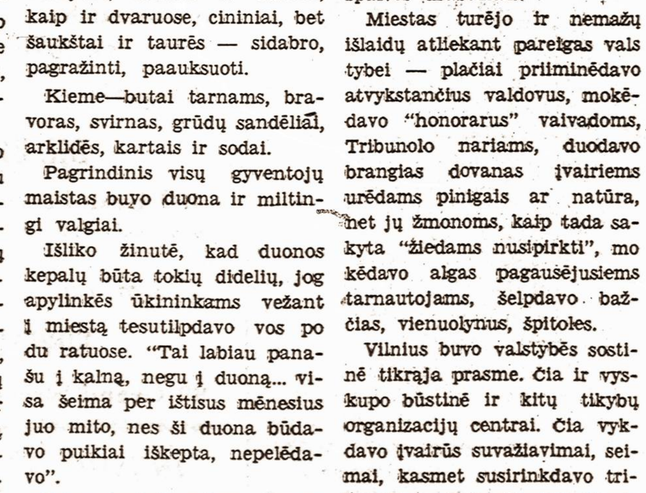

Senojo Vilniaus miesto planas.

Velykų sparnai

Mano siela švenčia linksmas Velykas.

Iš abejojimo, rūpesčio, pikto ir baimės, nemąstydama apie praeities šlelvartus ar atteinančias pagundas, iš tamsaus kapo, iš kurio daugelį metų joks dangiškos paguodos spindulys neatėjo, šįryt mano siela pakilo ir prisipildė staigiu, meilių ir džiaugsmingu nuostabumu!

Ir dabar aš jaučiu stiprėjančius šviesos sparnus. Iš balsios laiko lavoninės, iš nakties, iš nežinios ir nuodėmės, mano siela skrenda į iškilmingas aukštybes.

Aš matau ten kiekvienos sielos ryžtą daryti gerai. Aš matau ten vien gėrio taką. Tai mano vienintelis takelis. Tamsaus pranašavimo akmuo nuriedėjo. Mirties gylys, jos abejojimo agonija, dabar išnyko. Aš giedu... Ir sulieju savo giesmę su sferų muzika, kai nuo mano akių tamsūs debesys nuslenka ir išsisklaido.

Viršuj rūko, kuris niaukia mirštančias akis, viršuj visų daiktų, mano siela mato ir džiaugiasi dieviškos meilės liepsnojimu.

V. J. Budrikas

V. J. Budrikas, filosofas, ilgametis Amerikos lietuvių spaudos bendradarbis, miręs praeitų metų rudenį. Velionis paliko daug įdomių rankraščių, daugiausia filosofinio turinio. Šis literatūrinis V. J. Budriko palikimas dabar atidžiai studijuojamas ir manoma, kad jų atranka sudarys apie tris spaudos tomus. Pirmasis V. J. Budriko raštų tomas bus išleistas dar šiais metais.

Sveikas Šveicarijos lietuvių nutarimas

Spaudoje buvo pranešta, kad Šveicarijos Lietuvių Bendruomenė priėmė nutarimą išbraukti iš statuto paragrafą, pagal kurį jos pajamų 25 procentai buvę numatyti skirti Vliko Tautos Fondui. Šiuo atveju Šveicarijos Liet. Bendruomenė nusistatė būti neutrali, palikdama laisvę jos nariams remti tokį fondą, kokį jie panorės tiesiogiai — Tautos Fondą, ar Nepriklausomybės Fondą.

Tai yra labai sveikas ir teisingas nutarimas, kuriuo tikimės ilganiui paseks visos kitos Lietuvių Bendruomenės, kurias Reutlingeno Vliko fondas, dabar su prel. Krupavičium priešaky (nors to fondo kaikurie vadovybės nariai ginčija Krupavičiaus paskyrimo teisėtumą, kadangi jis ten buvo paskirtas net neatleidus esamojo fondo pirmininko p. Gailiaus!) nepagrįstai laiko savo "savivaldybėmis."

PALECKIS SU CHRUŠČIOVU BIERUTO LAIDOTUVĖSE

Paleckis vienintelis iš pabaltiečių dalyvavo Chruščiovo pirmininkaujamoj septynių asmenų sovietinėj delegacijoj Bieruto laidotuvėse Varšuvoj.

Kūbos prezidentas Batista lankėsi Floridoje.

PAVASARIS ADOMAS GALDIKAS

ŠIANDIEN JUK VELYKOS...

JURGIS SAVICKIS

Tai pavasaris! Čia, norėdamas šią gėlę nuskinti, turėtum rauti ją iš žemės su visu kelmeliu.

Iš pat ryto paukščiai čyruoja savo negudriu taktą. Kai žmogus ką tik nubundi, atrodo, šie paukščiai — kambaryje ir kad kambarys pilnas paukščių.

— Ar tik nebus kuris įkritęs per kaminą į židinį ir dabar negali surasti kelio atgal...

— Ne! Čia taip tik atrodo.

Paukščiai linksmai čyruoja sode savo rytmetines muzikas, nelygu kokie sodžiaus muzikantai. Sėdėti gi jiems, kad ir ant kamino briaunos, užvis patogiau. Ir taip kiekvieną rytmetį. Kiekvieną rytmetį kambaryje pilna garsų ir paukščių rytmetinio šauksmo.

Tas primena man jaunas dienas Lietuvoje, kur bemėgant daržinėje irgi buvo pilna to pat nerūpestingojo kregždžių šauksmo. Kada grįždavai vasaros atostogų pas tėvą ir kai nubudęs rytmečiu ilgą valandą tegirdėdavai tik vienas kregždes. Kai žmogus visai nenori nubusti ir kelti. Nes kas leis!s dabar apačion, žemyn, ir eis į artimai esančią pirkią. Nors jau seniai visi bus papusryčiavę ir išėję į laukus...

(Žemė dega, Terros leidinys)

Šiandien juk Velykos. To aukso medžiuose ir danguje pilna. Per dieną kitą tie Velykų "kiaušiniukai" — skambutėliai yra pavirtę tikrais aukso obuoliukais. Saulė tik skrodžia ir kaitina medžius ir šakas. Medžiai tirpsta šioje auksinėje saulės pudroje ir tirpinyje.

Karšto oro ir šviesos bangos jaudina, ūžia, šniokščia. Viskas danguje taip maloniai pavasariu sujudo. Atrodo, kad kokia nežinoma ranka nuraškys tuos aukso obuoliukus ir pasiųs juos visus į viršų dangun. Tai būtų pats pavasario dievas. Bet žaidynės tokios tuo tarpu neįvyksta. Nes ir šiaip labai gražu gamtoje. Viskas turi žengti pagal nustatytąją programą ir tvarką. Jokių išsišokimų! Kitaip būtų neramu žmogui. Kažkur vis skubančiam ir kelio nerandančiam. Gamtos harmonijos pastoti negalima.

Taip šviesu ir taip akims aišku nuo tos ką tik sušvitusios žmonėms ir žemei saulės.

Pavasaris prasidėjo ne juokais.

Pienės kuklios krauna savo pienu pasriuvusius, gelsvus, tokius paprastus žiedelius. Ant jų nutupia kanarių spalvos pe teliškė. Žiedų daug aplinkui. Kartais suvirpa savo sparnais ir rudos spalvos peteliškė!

Dangaus rakteliai. Primula veris.

Bet tokia ypatinga primula, vienoje Ženevoje tik pastebima. Tokia neišdykaujanti, nepalaida ir ne tokio aukšto kero, kaip pas mus. Kaip smilga pas mus, Veikiau besišypsanti savo blondinėlės veidu. Bet čia — visai trumpu keru, apystambė, kaip prie žemės priplakta ir rūsteniu veidu. Pas mus primula stengiasi pasirodyti tikrą gėlę. Imk ir skink.

Margučiai šypsos, margučiai juokias...

VARDAN TOS LIETUVOS

Lietuviškas Jaunimas, tvirtai tikėdamas laisvos Lietuvos prisikėlimu, giliai pergyvendamas tragišką mūsų tautos padėtį ir prisimindamas žiauriausius Birželio išvežimus, įvykusius prieš 15 metų, yra pasiryžęs įtelkti Jungtinių Amerikos Valstybių Prezidentui Dwight D. Eisenhower **Lietuvių Jaunimo Peticiją.**

Lietuvių Jaunimo Peticija supažindina JAV Prezidentą ir vyriausybę su mūsų tautos padėtimi ir nelaime ir, tuo pačiu, prašoma imtis žygių atstatyti Lietuvos Nepriklausomybę ir dėti visas pastangas, kad mūsų tėvai, broliai ir seserys būtų nedelsiant sugrąžinti iš Sibiro į tėvynę Lietuvą.

Lietuvių Jaunimo Peticijai paremti numatoma surinkti **nemažiau 25,000 Jungtinėse Amerikos Valstybėse gyvenančių lietuvių parašų.** Norime, kad ši Jaunimo Peticija išreikštų visų lietuvių jausmus ir troškimus.

Žemiau pasirašiusios lietuvių jaunimo organizacijos, vieningai pradėdamos šį didįjį jaunimo darbą, tikisi lietuvių visuomenės paramos ir nuoširdžiai kviečia visus lietuvius šią peticiją pasirašyti. Atlikdami šią savo pareigą, pagerbsime kruviną vergijos našlą, nešančius mūsų seses ir brolius, aktyviai įsijungsime į kovą už Nepriklausomą Lietuvą.

Tenelieka nė vieno lietuvio, nepasirašiusio Lietuvių Jaunimo Peticijos.

Akademinis Sambūris Šviesa
Akademinis Skautų Sąjudis
Lietuvių Skautų Brolija
Lietuvių Skautų Seserija
Lietuvių Studentų korp. Varpas
Lietuvių Studentų S-ga JAV
Lietuvių Studentų Santara
Lietuvių Tautinių korporacijų Sabūris
Lietuvos Vyčiai
Moksleivių Ateitininkų S-ga
Studentų Ateitininkų Sąjunga

Kai Vienybės skaitytojai Abrolaičiai iš New Jersey lankėsi Egipte, jiedu taip pat nepraleido progos pamatyti tuos senovės kultūros stebuklus.

NUOSTABŪS SENOVĖS PAMINKLAI

Luksoro šventykla

Važiuojant Nilu iki Luksoro, senųjų Tebų link, netoli nuo Karnako, ant rytinio Nilo kranto yra milžiniška Amono šventykla. Savo apimtimi tai yra didžiausia pasaulyje šventykla. Jos plotas lygus vienam kvadratiniam kilometrui.

Šventyklos vidus toks nepapaprastai didelis, kad visa Koelno katedra tilptų. Daug bokšto pavidalo kolonų, 25 metrų aukščio ir 10 metrų apimties, užpildo beveik visą šventyklos salę.

Kiti įrengimai apima dar vieną kvadratinį kilometrą, kur pastatyti senovės valdovų besišypsančios milžiniškos statulos ir kiti paminklai.

Fajumo labirintas

Fajume, netoli Nilo, dar galima pastebėti 1830 m. pr. Kr. Amenemheto III pastyto labirinto griuvėsius.

Senovės istorikai, Herodotas ir Strabo, matę šio labirinto geriau išlikusius griuvėsius, pateikia jo aprašymą.

Labirinte buvę 300 koridorių, sujungtų su 12 pagrindinių šventyklų ir begale šventyklėlių. Viskas buvo pastatyta iš granito. Keturių piramidžių apsupti devyniasdešimties laiptelių laiptai kilę į dievų salę. Labirinto viduje buvo įrengtas sostas, kuriame stovėjusi aukščiausio dievo Serapio 3 metrų aukščio statula, iškalta iš ištiso smaragdo.

Šis labirintas atstojo egiptiečių Olimpą. "Paslaptingai viešpataujančio" Serapio vietininkas buvęs jaučio galvos stabas Minotauras, kuriam pasiekti reikėję pereiti per daug patalpų, kas veikdavo į lankytojų nuotaiką ir sukeldavo jų pagarbą.

Obeliskai

Pirmieji egiptiečių obeliskai, keturkampiai smailūs stulpai, yra 4½ tūkstančių metų amžiaus. Du iš jų, įrengti maždaug 1474 m. pr. Kr., buvę per 21 metro aukščio ir iškalti iš vieno granito gabalo. Jie buvo statomi saulės dievui pagarbinti. Nors jie nieko bendro neturi su Kleopatra kažkodėl jie buvo pavadinti "Kleopatros adatomis".

Vieną iš šių "adatų" 19 m. pr. Kr. buvo nuvežta Roman, o po kelių šimtmečių perkelta į Londoną. 1879 m. amerikiečiai antrą "adatą" parsigabeno į New Yorką.

Apie 1250 m. pr. Kr. Ramses II Tebuose pastatė du obeliskus. Vienas iš jų, "Luksoro obeliskas" liko vietoje, o antrąjį romėnai nusigabeno Romon. 1831 m. prancūzams patiko šis lieknas akmens kolosas ir jie pastatė jį Paryžiuje.

Pirmasis atgabenęs obeliskus iš Egipto į Romą buvęs Augustas 40 m. po Kr. Kaligula liepė pastatyti specialų laivą pargabenti iš Egipto obeliską, per 24 metrų aukščio ir 487 tonų svorio. Jam pastatyti Romoje reikėję skirti 20,000 žmonių. Jis buvo paskirtas Juliui Cezariui ir vadinosi "Julijos" vardu. Vandalai nugriovę visus obeliskus, tik "Julija" išlikusi, nes jie nepajėgę jos nuversti. 1586 m. šis obeliskas buvo perkeltas į šv. Petro aikštę, kurią ir šiandien tebebepuošia.

Nežinoma, kaip egiptiečiai sugebėdavo iškalti obeliskus iš ištiso granito gabalo ir kaip juos pastatydavo. Taip pat ne žinoma, kaip romėnai šiuos akmens kolosus gabendavo jūra.

Romėnų vandentiekiai

Maždaug 300 m. pr. Kr. cezorius Appins Claudius Romos gyventojams vandeniu aprūpinti liepė įrengti vandentiekį.

Šis pirmasis vandentiekis buvęs 16 kilometrų ilgio, kurio žymi dalis buvo įruošta po žeme. Po 40 metų sekė antras vandentiekis, 74 km. ilgio. 145 m. pr. Kr. buvo pastatytas ilgiausias (91 km.) ir brangiausias šios rūšies pastatas.

Vienoje vietoje, šis vandentiekis 10 km. ilgio buvo pravestas mūro arkomis.

Kaligulai viešpataujant, nuo 37 iki 41 m. po Kr., atsirado dešimtas vandentiekis. Sikstas V, buvęs popiežium nuo 1585 iki 1590 m., atnaujino beveik 69 km. ilgio vandentiekį, kuris dar ir šiandien tiekia vandenį Romai.

Šių mūro pastatų aptašyti keturkampiai akmenys yra palaidai sukrauti, nesujungiant jokia limpamąja medžiaga, nei cemento ir kalkių skiediniu, nei kalkėmis, o tačiau jie ir dviem tūkstančiams metų praėjus dar veikia.

Babelio bokštas

Senovės stebuklu būtų galima pavadinti Babelio bokštą. Tai nėra fantazijos kūrinys, kaip dažnai galvojama, jis tikrai buvo pastatytas sename Babilione.

Graikų istorikas Herodotas tiksliai aprašė šį Babilonijos architektūros stebuklą. Jis sako, kad šventyklos viduje kilo bokštas, apie 184 metrų ilgio ir pločio ant šio bokšto buvo pastatyti vienas ant kito dar septyni bokštai. Ant bokšto aukščiausios platformos buvusi Babilonijos astrologų stovėjimo vieta. Ši šventykla buvo paskirta stabmeldžių dievaičiui Baaliui.

Šiuo metu šio bokšto neliko jokių liekanų, tik galima atpažinti fundamento urvus. Kserksas sunaikino šį bokštą, o vėlesnios kartos užbaigė jo darbą. Šio bokšto, kaip ir viso Babilono, likučių per šimtmečius išgrobstė arabai, plytų plėšikai.

Netoliese ant Eufrato esąs arabų miestas Hilleh buvo ištisai pastatytas iš Babilono mūrų griuvėsių. Jų akmenyse dar šiandien galima pastebėti Nebukadnezaro ženklus.

Gizos sfinksai

Be Babelio bokšto nuostabūs senovės pastatai yra Gizos sfinksai.

Netoli nuo Cheopso piramidės yra beveik tokio pat amžiaus Gizos sfinksas. Tai yra iš uolos iškalta milžiniška gulinčio liūto statula su žmogaus galva, išreiškianti faraonų bruožus. Sfinkso ilgis — 55 metrai ir aukštis — 20 metrų. Nežiūrint tokio dydžio figura nėra grubi. Priešingai, ji patraukliai atrodo dėl linijų ir paviršiaus formos užbaigtos harmonijos.

Deja, veidą smarkiai sužalojo arabai, mameliukai ir Napoleono patrankos. Tačiau dar ir šiandien sfinksas nuostabiai veikia į žiūrovą. Manoma, kad senieji egiptiečiai šiuo sfinksu pirmą kartą bandė tinkamai atvaizduoti dievybę: jėgos (žvėrių karaliaus) ir dvasios (žmogaus) simbolių

Vienos (Austrijos sostinės) zoologijos sodo meškai suskaudėjo dantis, bet nė vienas dantistas nedrįso pacientės pražiodinti... Direktoriui Burin teko ligonį vesti pas veterinorių gydyti.

NESTATYKIME, BET ATSTATYKIME

E. ČEKIENĖ

Jau nuo seniai mūsų spaudoj keliamas lietuviškų namų statymo klausimas: mokyklų, skaityklų, sporto salių ir kt. Bet užmirštama, kad senieji ateiviai yra pristatę daug namų, turi pristeigę organizacijų ir net sukrovę kapitalo.

Jie neatstumia, bet kviečia naujuosius ateivius papildyti jų retėjančias eiles.

Tad, ar neverčiau, vietoj statę namus tik "projektuose", remontuotumėme jau turimus, pritaikintume juos naujiems laikams. Vietoj steigę naujų organizacijų, stiprintumėme jau esamas.

Juk viskas pasaulyje keičiasi: planai, namai ir statutai.

Lietuvių Piliečių Klube gražį pradžia jau padaryta, bet tai dar tik lašas jūroje.

Nesitraukime iš kovos lauko

Į viską, kas tik nesiderina su mūsų nuomone, mes įpratome numoti ranka.

Gal tuo sau laiką sutaupome ir rūpesčių susimažiname.

Bet ar vėliau jų neatsiras dvigubai daugiau?

Įpratome trauktis iš bet kokios kovos lauko ir susiradę saugią vietelę, ryžtamės ramiai amžių baigti. Įpratome sakyti, kad po mūsų nors tvanas — nesvarbu...

Jei iš visur tokiu tempu imsime trauktis, greit ateis lietuvybei galas, nors kišenėse dolerių ir netruks.

Tuštėja susirinkimų ir parengimų salės.

Nelankymą teisiname, kad paskaitos per ilgos, kad dainuoja per ilgai, kad muzika groja per ilgai...

Traukiamės nuo visų kultūrinių vertybių vis vardan tos ramybės.

Nepamirškime savus

Įpratome garbinti visa kas svetima ir neįvertinti kas sava. Ir tik kai svetimieji mūsų tarpe atranda talentą, pradedame juo didžiuotis. Kada jų nuotraukos telpa svetimųjų laikraščiuose, imame cituoti.

Naturaliau būtų jei mes svetimiesiems savo talentus pristatymėme, jiems parodytumėme. Turėtumėme padėkoti saviesiems talentams išeiti į erdvę.

Senieji talentai išnyks. Ar niekas nesirūpins, kad jiems būtų rasti įpėdiniai?

Gal būt, lauksime kol svetimieji atras, juos išsiaugins, išves į platųjį pasaulį ir, dar ko gero, pasisavinti mėgins.

LIETUVOJE REMONTUOJA BAŽNYČIAS

Maskva vėl pasigarsino pasauliui, kaip "religijos globotoja" Lietuvoje. Kovo 6 d. iš Maskvos šiaurinei Amerikai skirtoje radijo programoje anglų kalba buvo duotas toks pranešimas:

"Vilniuje, Lietuvos sovietinės respublikos sostinėje, ką tik baigti remonto darbai šv. Petro ir Povilo bažnyčioje. Ši garsi religinio kulto vieta karo metu buvo labai sužalota. Vertingi skulptoriniai ornamentai ir paveikslai dabar kaip nauji. Kauno centrinė bažnyčia ir katedra taip pat neseniai atstatytos, lygiai kaip ir bažnyčios Šiauliuose, Panevėžy ir daugelyje kitų miestų. Dabar jau yra pataisyta daugiau kaip pusė karo sužalotų Lietuvos bažnyčių".

Ta žinia iš Maskvos paskleista tik į užsienius. Lietuvoje apie tai nei per radiją, nei spaudoje nieko nebuvo pranešta. Iš užsienio vis dar niekas negali į Lietuvą nuvykti pamatyti nors ir tų... atstatytų bažnyčių.

Į ITALIJĄ ATSIŲS LIETUVIŲ KŪRINIUS

Pasirodymui tarptautinėje dailės parodoje, kuri rengiama šią vasarą Milane, Italijoj, Sovietai yra nutarę pasinaudoti ir Lietuvos meninin kų dailės kūriniais, būtent gintaro dirbiniais ir keramika. Tam tikslui jau atrinkti trijų dailininkų keramikų, Vaclovo Miknevičiaus, Pranės Geniebės ir Leokadijos Komantavičienės kūriniai.

Cenzūra tebeveikia

Ne tik užsienių, bet ir vidaus laiškų cenzūra Lietuvoje tebeveikia neslepiamai.

Vienas asmuo iš Panevėžio rajono parašė skundą "Komjaunimo Tiesai" dėl Upytės pašto vedėjos elgesio. Skunde sakoma, kad visi seniai įprato gauti iš to pašto laiškus atplėštus arba tešla užlipintus. Taip pat, esą, niekas nesistebi, kad dėl "eilinės kontrolės" laiškai ir net telegramos ilgai užsiguli pašte. Nepakenčiama esą tai, kad pašto vedėja pradėjusi įžūliai plūsti interesantus.

Redakcija praneša, kad Panevėžio miesto kompartijos sekretoriaus V. Manušino rūpesčiu Upytės pašto vedėjai "duotas griežtas papeikimas už... netaktišką elgėsį". Ne už laiškų atplėšinėjimą ir "eilinę kontrolę".

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

PRANĖ LAPIENĖ

STONY BROOK, L. I.

Linksmų Velykų visiems musų draugams,

H. POVILANSKIENĖ

Restoranas, Baras ir Salė

158 Grand Street Brooklyn, N. Y.

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

A. S. TREČIOKAS

315 Walnut Street Newark, N. J.

Saulėtų Velykų visiems!

PRANAS IR ONA JAKŠČIAI

Richmond Hill, N. Y.

Visiems Linksmų ir Saulėtų Velykų!

ANTANAS VIKRIKAS

123 - 125 Grand St. Brooklyn, N. Y.

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

BALLAS FUNERAL HOME

M. P. Ballas ir Albert Baltrūnas

660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

Saulėtų Velykų visiems!

A. VYŠNIAUSKO SIUVYKLA

168 Roebling St. Brooklyn, N. Y.

Linksmų Velykų visiems

ANTHONY J. WESLAN

ADVOKATAS

16 Court St., Brooklyn, N. Y.

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

DR. BLADAS VENCIUS

499 Grand Street Brooklyn, N. Y.

Visiems Linksmiausio Aleliuje!

EDWARD J. WIDNESS

99 Grand Street Brooklyn, N. Y.

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

ALLIANCE CLUB

Kazys ir Alvina Buividai

80 St. Marks Place New York, N. Y.

Visiems Linksmiausio Aleliuja!

THAMES BAR & GRILL

Juozas Šapolas ir Jonas Vaiginis

147 Thames St. Brooklyn, N. Y.

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

DE KALB TAVERN

A. Sinus ir W. Sinus

Onderdonk & DeKalb Aves., Brooklyn

Visiems Linksmų ir Saulėtų Velykų!

JUOZAS GARŠVA

Joseph Garšva, Jr.

Anita Garšva

John A. Pauley

231 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

Giminėms, draugams ir klientams

DILIS ENGINEERING CO.

Vladas ir Izabelė Diliai

543 S. Clinton St. E. Orange, N. J.

Visiems Linksmiausio Aleliuja!

STEPHEN BREDES, JR.

ADVOKATAS

37 Sheridan Ave. Brooklyn 8, N. Y.

Saulėtų Velykų visiems

GEORGE DIRŽIS

CONTRACTOR OF FINE COATS FOR MEN AND YOUNG MEN

41 Wyckoff Ave., Brooklyn 37, N. Y.

STENGIASI "PERAUKLĖTI" KOMUNISTUS

(Atkelta iš 1 psl.)

Visi nustebo dėl tokio apkaltinimo. Vozniesienskiui prašant, Chruščiovas, Malenkovas ir Bulganinas kitą dieną norėjo pasimatyti su Stalinu.

Jis juos priėmė tik po 36 valandų.

Atsistoję prieš diktatorių, trys vadai pasakė, kad jų nuomonės sutampa su Vozniesienskio tėze ir esą labai nustebę dėl Stalino reakcijos.

Išklausęs, Stalinas pareiškė:

— Draugai, ar jūs atėjote ginti kaltinamąjį? Jūs norite irgi atstatyti kapitalizmą Sovietų Sąjungoje? Jūs irgi esate vakariečių agentai

Po trumpos tylos Stalinas pridėjo:

— Vozniesienski sušaudytas šį rytą...

Papasakojęs šį įvykį, Chruščiovas šiandien aiškina:

— Tokiose sąlygose, jokios diskusijos buvo neįmanomos. Tad mes negalime prisiimti jokios atsakomybės už vidaus ar užsienių politiką, kuri buvo vedama anais laikais. Visas mūsų aktyvumas pasireiškė kiek galima sumažinti tos politikos nuostolius.

KOCHOL, PAŠOK!

Atrodo, kad XX partijos kongrese sovietų vadai tenorėjo iškelti kritiką prieš diktatūrą ir nesukelti didelės reakcijos tarp partijos narių. Bet Chruščiovo insinuacija ir Mikojano kiek griežtesni pareiškimai prieš vieno asmens diktatūrą tarp atstovų sukėlė nemažai klausimų, ir reikėjo sušaukti slaptą sesiją, kurioje Chruščiovas galėtų duoti paaiškinimus.

Ta kalba, kurią Chruščiovas pasakė, buvo anksčiau ar vėliau neišvengiama. Ir jei nebūtų įvykių pastūmėtas, Chruščiovas, greičiausiai ją būtų pasakęs XXI kongrese.

Greičiausiai, savęs pateisinimui, jis papasakojo vieną įvykį iš Kremliaus gyvenimo: Stalinas prieš užsienio diplomatus jį pavadinęs "kocholu" (kas ukrainiečiui yra įžeidimas) ir privertęs šokti "kopaką".

REABILITUOJA KARIUS

Šioj akcijoje sovietų vadai neprarado kontrolės. Pradžioj jie prisibijojo, kad bus sunku "perauklėti". Jie nesitikėjo, kad Sovietų Sąjungoje atsiras neapykantos nuotaika Stalinui.

Jie žinojo, kad raudonoji armija neapkenčia diktatoriaus ir jos vadai padėjo likviduoti Beriją, Chruščiovas ir kiti vyriausybės nariai nutarė peržengti Rubiconą — nuversti Staliną nuo pedestalo.

Chruščiovas pareiškė, kad Stalino buvo be priežasties likviduota 5,000 pačių geriausių raudonosios armijos karininkų, tad manoma, kad netrukus bus reabiliuoti maršalai Tuchačevski, Blucher ir kiti generolai, likviduoti laike didžiojo valymo.

Armija nori baigti legendą, kurioj Stalinas vaizduojamas didžiausias strategas ir laimėtojas. Dabar Raudonoje Žvaigždėje įrodinėjama, kad jis buvęs didžiausia kliūtimi tikriems strategams, kurie vadovavę operacijoms. Pirmą kartą bus išdrįsta parodyti naujoj sovietinėj filmoj tikrąjį vaizdą iš sovietų-vokiečių karo, kai pirmomis dienomis vokiečiai rusus užtikę bemiegančius, kai ištisas rusų belaisvių kolonas varėsi į Vokietiją ir t. t.

Bet jei armija, vienintėlė organizuota jėga, pirmoji reikalauja reabilituoti savuosius, tai yra dar kitos grupės, kurios nekenčia Stalino ir savo eilėse turi taip pat daug narių, nukentėjusių nuo Stalino teroro.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Lietuvių bendrovė OVERSEAS CARGO CO., atstovaujanti didelę anglų firmą HASKOBA Ltd., Londone, siunčia į LIETUVĄ ir kitus kraštus siuntinius su vilnonėmis medžiagomis, maistu, avalyne, vaistais ir kit. **100% garantija —pilnas draudimas.** Visus reikalingus mokesčius sumoka siuntėjas, gavėjui mokėti nieko nereikia. Siuntiniai siunčiami iš Londono Anglijos, tad labai greitas pristatymas.

Prašykite mus į LIETUVĄ siunčiamų gėrybių sąrašų:

OVERSEAS CARGO CO.
4426 S. Rockwell Street,
Chicago 32, Ill.
Tel.: YArds 7-4337

RUBBER STAMPS
ENGRAVING
CONCORD STAMP
79 Warren St. New York, N.
Tel. BEekman 3-6828

Vaistai viduriam

Čia yra naminiai vaistai: mišinys šaknų, žolių ir sėklų. Ji vartojama arbatos formoje nuošių ligų: skilvio nevirškinimo, inkstų (kidneys, odos išbėrimo, gerklės užkimimo, plaučių uždegimo, vidurių liuosavimo, puslės ligų, širdies supykimo, šiurpuliavimo, peršalimo, dieglių, renmatizmo, bronchito, rožės, riemens deginimo, galvos skaudėjimo, sąnarių gėlimo, ir nuo daugelio kitų vidurių ligų. Šios arbatos svaras kaina $4.00.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
So. Boston 27, Mass.

KARLONAS
Funeral Home
Lietuviams tarnauja daugiau, kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. 9-1181

LIETUVIAI ADVOKATAI

ALFRED J. WENTZ
225 S. 4th Street,
BROOKLYN, N. Y.
EVergreen 7-8067

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th Street,
JACKSON HEIGHTS 73, N
NEwton 9-6620

KĘSTUTIS W. MICHELSON
87-14 111th ST.,
RICHMOND HILL 18. N. Y.
VIrginia 6-6060

ST. BREDIS, JR.
37 Sheridan Avenue,
Brooklyn 8, N. Y.
AP 7-7083

A. Andriuškevičius
Laikrodininkas ir Juvelyras
Didelis brangenybių pasirinkimas.
485 Grand St.,
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-2318

J. MARKIEWICZ
AND
SONS, Inc.
Tel. LOcust 2-9229
Laidotuvių Direktoriai
15 Trumbull Street
New Haven, Conn.

Tel. RE 7-0658
L. SCHULTZ
GROŽIO SALIONAS
Pusmetinis plaukų garbinimas
Plaukų dažymas
Patikimas patarnavimas
Hans N. SCHULTZ
Laikrodžiai ir puošmenys
LAIKRODŽIŲ TAISYMAS
234 EAST 86th STREET
New York 28. N. Y.

LIETUVIŠKA DOVANA ARTIMUI

DARIUS — GIRĖNAS IR BIRUTĖ

1-mos rūšies šokoladiniai saldainiai. Didenom gaunami pas gamintojus:

BALTIC CO., 337 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. Tel. EV 4-1232

Pavieniam dėžutėmis Laimos knygyne ten pat) **Tel. Ev 8-6163**

Petro Lisausko maisto parduotuvėj **64-09 Clinton Avenue,** Maspeth, N. Y. Tel. TW 4-8087 (prieš lietuvišką bažnyčią)

Saulienės maisto parduotuvėj, 61 Lafayette St. Paterson, N. J. Tel. LA 5-9526.

Trečiokų įstaigoje, 315 Walnut St., Newark, N. J. MA 2-4867.

Ir kitose lietuviškose parduotuvėse.

Pats seniausias Amerikos lietuvių žurnalas yra

MARGUTIS

Jis iliustruotas, turiningas, įvairus ir visados gyvas.

MARGUTIS

išeina kiekvieną mėnesį. Pasiųskite adresą ir gausite numerį susipažinimui. Margučio metinė prenumerata tik **$3.00.**

MARGUČIO adresas:
6755 S. Western Ave.
CHICAGO 36, ILL.

Kraus & Nussbaum
Žieminių paltų išpardavimas. Kostiumams ir kitiems drabužiams kainos sumažintos.

Kostiumai, rudeniniai ir žieminiai paltai. Kelnės. Kostiumai ir su dvejom kelnėm. Vietinės ir importuotos medžiagos. Pataisymas garantuotas.

Siuvame vyrams ir moterims kostiumus ir paltus pagal užsakymą.

308 E. 86th St. New York.
(šalia 2nd Ave)
Tel. RE 4-2471

LIETUVIŠKI SŪRIAI

Lietuviški sūriai, gaminami Michigan valstybėje, yra švieži, nes jie atgabenami lėktuvais.

Šiuos tikrus, lietuviškos gamybos, sūrius Petras Lisauskas pristato visoms krautuvėms rytinėse valstybėse.

Gydytojai sako, kad maitinimasis pieniškais produktais, ypač sūriu, stiprina žmogaus sveikatą ir ilgina jo amžių.

Lietuviški sūriai, kurių Petras Lisauskas pataria tuojau užsisakyti, turi visas tas teigiamas kokybes.

Petro Lisausko krautuvėje (prieš Maspetho lietuvių bažnyčią) taip pat galite gauti lietuviškos Boston Baking Co. gamybos duonos, tikrų lietuviškų dešrų ir šviežių, tiesiai iš farmos atvežtų, kiaušinių.

Atsiminkite: Petro Lisausko krautuvėje gaunami tik švieži produktai.

Petras Lisauskas lietuviškus sūrius reguliariai pristato šiems savo atstovams: V. Abeciūnas, New Britain, Conn. ir Boston Co., Elizabeth, N. J.

PETRAS LISAUSKAS
Lietuviškų sūrių Atstovybė Rytinėse Valstybėse
64-09 Clinton Ave., Maspeth, N. Y.
Telefonas TW 4-8087

Laikraščiui leisti pinigai irgi reikalingi. Ar jau atnaujinote savo prenumeratą?

John Baltaduonis
FRANKFORD AVENUE
CAFE
1700 Frankford Ave.,
PHILADELPHIA, PA.

ANTON APPEL
Parduodami lietuviški skilandžiai, dešros ir kiti pirmos rūšies maisto dalykai.
JERSEY PORK
428 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Telefonas, STagg 2-3108

CASINO TEATRAS
210 East 86th St., New York Tel.: RE 4-0257 BU 8-0561
Nuo kovo mėn. 30 d. iki balandžio mėn. 5 d.
"EINE NACHT IN VENEDING"
Peter Pasetti — Jeanetti Schultz — Hans Olden
ir 1) **Beethoven's Spring Sonata**
2) **Haydn's "Grandma's Eightieth"**
3) **Naujausia vokiečių savaitinė apžvalga**
4) **Vokietijos miškas.**

M. and Z AUTO COLLISSION WORKS
JULIUS MALDUTIS
Sulankstytų dalių ištaisymas, naujom pakeitimas ir poliravimas. Nelaimės atveju dieną ir naktį šaukti tel.**HY 7-5274.**
937 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.
(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.)
Tel. EV 8 9794
Namų telefonas: HY 7-3247

DRABUŽIAI MŪSŲ SANDĖLY PARDUODAMI TREČDALIU PIGIAU, NEGU KRAUTUVĖSE
GERIAUSIA MEDŽIAGA IR DARBAS.
Ateikite ir įsitikinkite. Mes kalbame lietuviškai.
REGAL MANOR CLOTHES
53 WEST 23rd ST. NEW YORK 10, N. Y.
ORegon 5-5090-1-2-3

NORITE GEROS — MENIŠKOS
FOTOGRAFIJOS:
PORTRETO,
ŠEIMOS,
VAIKŲ,
įvairių progų nuotraukų?
Jums geromis sąlygomis padarys
VYT. MAŽELIS,
baigęs New York Institute of Photography,
422 MENAHAN STREET, BROOKLYN, N. Y.
skambinti tel. HY 7-4677

Paulius Gaubys
FOTOGRAFIJA
Portretas, vestuvės, vaikai, įvairūs subuvimai, kopijos ir t. t. Naturaliose spalvose trijų dimensijų (stereo) nuotraukos, taip gi aliejiniai portretai
P. Gaubys foto srity dirbąs nuo 1926 m. (Lietuvoje, Berlyne ir Amerikoje) darbą Jums padarys tikrai greit, gerai ir pigiau nei kas kitas.
85—27 88th St. Woodhaven 21, N. Y.
(BMT Jamaica linija, Forest Parkway stotis.)
Tel.: VI 6-2164
po 6 val. vakaro, nedarbo dienom visą dieną.

POVILANSKŲ BARAS IR RESTORANAS
SALĖ ŠEIMYNINĖMS PRAMOGOMS
158 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9737

JUOZAS GRABAU
Licensed
REAL ESTATE BROKER
Patyręs nekilnojamo turto pirkimo pardavimo tarpininkas. Namų pirkimo ar pardavimo atveju patartina kreiptis į savo tautietį. Būsite patenkinti sąžininga ir rūpestinga paslauga.
227 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y.
STagg 2-7524

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS, Direktorius
ALB. BALTRŪNAS-BALTON, Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043 NOTARY PUBLIC

SHALINS FUNERAL HOME
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

AUGUST P. GUSTAS, Inc.
AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
(KOPLYČIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR)
EVergreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME
635 NORTH WOOD AVENUE, LINDEN, NEW JERSEY
Telephone LInden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
410 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN 11, N. Y.

Eastate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC. Tel. NEwton 9-4464

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

VISAME NEW YORKE NERASITE GRAŽESNIŲ IR PATOGESNIŲ SALIŲ, KAIP
GRAND PARADISE
Ką nerengtumėte — koncertą, vestuves, šokius, ar prakalbas — Grand Paradise gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.
Reikalų Vedėjas
I. WEINSTEIN
320 GRAND ST. BROOKLYN 11, N.Y.
EVergreen 7-1123

STEAMBOAT INN
ALMA KASMOČIŪTĖ, Vedėja
ĮVAIRIAUSI GĖRIMAI IR PIRMOS RŪŠIES MAISTAS
SALĖ ĮVAIRIOMS PROMOGOMS
DIDELIS IR GRAŽUS SODAS PIKNIKAMS.

Alma Kasmočiūtė
89-91 STEAMBOAT ROAD. GREAT NECK, L. I.
Telefonai
Greta Neck 2-1546 (Biznio).
Geat Neck 2-3389 (Namų)

PAS MUS

H. Radauskas, A. Rimydis ir A. Škėma, lietuvių rašytojai, kartu su keletu kitų tautų rašytojų, išrinkti į tarptautinio rašytojų klubo PEN New Yorko skyrių.

J. Šlepetys, L. B. Tarybos Prezidiumo pirmininkas, praneša, kad balandžio 21 ir 22 Clevelande — Carter viešbutyje — šaukiama JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos sesija. Pradžia 10 v. r.

V. Tysliavienė atstovavo Vienybę "Stevenson for President" komiteto praeitą pirmadienį surengtame Moritz viešbutyje svetimų kalbų laikraščių atstovų pobūvyje, kur kalbėjo Eleona Rooseveltienė.

P. Šimėnienė, Moterų Vienybės pirmininkė, praneša, kad gegužės 18 d. Brooklyne įvyks Moterų Vienybės pavasariniai šokiai. Be to, ji praneša, kad balandžio 3 d. 8 v. v. Damkų namuose (Woodhavene) šaukiamas Moterų Vienybės susirinkimas.

Albinas Karsokas, kilęs iš Šeštokų valsčiaus, Marijampolės apskrities, prašomas atsiliepti šiuo adresu: Florence Dippel, 199 William Rd., Massapequa, N. Y.

J. J. Bačiūnas, žinomas veikėjas, Tabor Farm vasarvietės savininkas, šiuo metu yra Floridoje.

Izabelė Dilienė, inž. Vlado Dilio žmona, kartu su Ona Gudiene, išvyko penkioms savaitėms į vakarines valstybes. Lankysis Meksikoje, Los Angeles, San Francisco, Britų Kolumbijoje ir kitose Kanados vietovėse.

C. L. Ašebergas, gyvenęs Elmhurst, L. I., prašomas pranešti Vienybei savo naująjį adresą.

A. Andriuškevičius, vieninteliu lietuvis laikrodininkas Brooklyne, praplėtė savo krautuvę (485 Grand St.) ir prieš Velykas išdėjo daug naujų prekių.

POSĖDIS JAUNIMO PETICIJOS REIKALU

Visos New Yorko lietuvių organizacijos pračomos atsiųsti savo atstovus į pirmąjį New Yorko posėdį Jaunimo Peticijos reikalu (žiūr. 5 psl.). Posėdis šaukiamas balandžio 5 d. (ketvirtadienį) 7:30 val. v. Lietuvių Atletų Klubo patalpose, 1332 Halsey St., Brooklyne.

STUDENTŲ DĖMESIUI

Balandžio 8 d. (sekmadienį) 12,30 val. Apreiškimo parapijos klasėje, 259 No. 5th St., Brooklyne įvyksta Studentų Santaros New Yorko skyriaus susirinkimas.

SKAUTŲ VAKARAS

New Yorko skautės ir skautai balandžio 7 d. rengia vakarą su šokiais SLA namuose, 195 Grand St., (skautų būkle).

D. KLINGA naujoje vietoje
Jo raštinė dabar yra
496 Grand St., Brooklyn 11,
(Skersai nuo Ginkų krautuvės)
Taksų ir kitais reikalais kreiptis nuo 10 v. v. iki 8 v. v.
Paskutinė diena federalinių ir valstybės taksams raportuoti yra balandžio 15 d.

New Yorkas ir Apylinkė

PLECHAVIČIUS IR GINKUS ŠĮ SEKMADIENĮ SKRENDA Į EUROPĄ

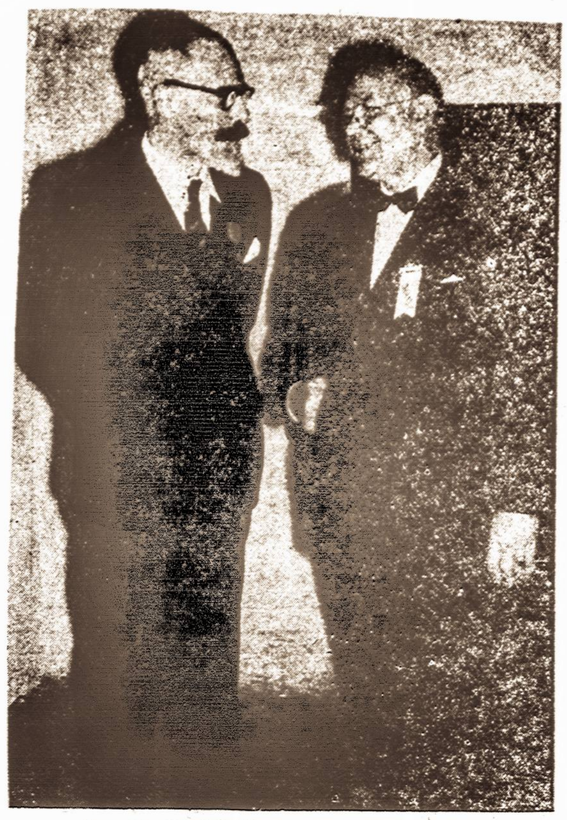

Gen. P. Plechavičius ir Juozas Ginkus.

Mūsų laikraščiui einant į spaudą, teko patirti, kad šį sekmadienį gen. P. Plechavičius ir Juozas Ginkus skrenda į Europą su ypatinga misija, kuriai jie turi įgaliojimus iš ministerio P. Žadeikio, Amerikos Lietuvių Tarybos, Lietuvos Laisvės Komiteto, Lietuvos Nepriklausomybės Talkos ir Balfo.

Jiems rengiamos išleistuvės, kurios įvyks sekmadienį 3 v. p. p. Lietuvių Piliečių Klube. Išleistuvėse dalyvaus: Gen. Kons. J. Budrys, V. Stašinskas, V. Sidzikauskas, dr. Vaitiekūnas, K. Bielinis, P. Vainauskas, V. Rastenis, M. Brakas, Bieliukas, prel. J. Balkūnas, V. Aksninis, Marijona Kižytė, prof. J. Kaminskas, dr. K. Jurgėla, dr. M. J. Vinikas, J. Šlepetys, J. Audėnas, dr. B. Nemickas, H. Blazas ir kiti garbingi veikėjai.

Europoje Plechavičius ir Ginkus lankysis Romoje, Reutlingene ir Londone.

Plačiau bus parašyta kitos savaitės Vienybėje.

RETA SEKMADIENIO POPIETĖ

Pabaltijo Moterų Taryba, kuriai lietuves moteris atstovauja Ligija Bieliukienė, kovo 18 d. Estų Namuose, New Yorke, surengė meno ir muzikos popietę.

Lietuvių programos dalį pradėjo dr. Marija Gimbutienė iš Bostono. Ji skaitė paskaitą apie lietuvių liaudies meno simboliką, pavaizduodama paveikslais ekrane. Šia aukšto lygio paskaita gėrėjosi ne tik lietuviai, bet ir kitataučiai.

Dail. A. Vitkauskaitė-Merker, Liet. Mot. Atstovybės pakviesta, atstovavo subtilų impresionistinį meną. Jos papaveikslai buvo iškabinti sienoje.

Muzikinę liet. programos dalį atliko jauna pianistė A. Kepalaitė. Jos aukšta technika, ypač atliekant Čiurlionio preliudiją bei Debussy, nepaprasta interpretacija atkreipė latvių ir estų muzikų dėmesį.

Visa lietuvių programa bei menas dalyvavusių svetimtaučių buvo labai teigiamai įvertinta.

Po to buvo bendros vaišės, kurias paruošė: Zubkuvienė, Virbickienė, Dičmonienė ir Leveckienė.

Visų trijų Pabaltijo kraštų atstovės pareiškė dėkingumą, kad nežiūrint blogo oro, visuo menė įvertino jų pastangas ir gausiai atsilankė.

Liet. Mot. Atstovybė galėjo didžiuotis, kad lietuvių dalyvavo daugiausia.

Į meno popietę taip pat buvo atsilankęs Konsulas V. Stašinskas.

E. Č.

RUOŠIA VELYKŲ STALĄ

Lietuvių Moterų Atstovybės Klubas New Yorke, kurio pirmininke yra V. Leskaitienė, per Atvelykį, balandžio 8 d. ruošia tradicinį lietuvišką Velykų stalą Baltic Freedom House.

ATVYKSTA "AUŠRA"

Lietuvių Sporto Klubo 5 metų sukaktiės proga, atvyksta iš Kanados, Toronto Sporto Klubo "Aušra" futbolo vienuolikė, žaisti draugiškų rungtynių.

VELYKOS GINKŲ KRAUTUVĖJE

Jau pagaminti iš geriausio šviežio pieninio šokolado velykiniai įvairaus dydžio kiaušiniai, zuikiai, avinėliai, įvairūs paukščiai, lėlės, kryžiai ir kiti gražūs gaminiai.

Ginkų krautuvėje Velykoms įvairaus dydžio krepšiai, gražiai papuošti su geriausiais saldainiais ir velykiniais gaminiais.

Didžiausias pasirinkimas geriausių firmų gamybos šokoladinių ir vaisinių saldainių.

Meniški naujos laidos lietuviški ir angliški atvirukai.

Įvairiausio dydžio pliušiniai zuikiai, avinėliai, lėlės, šuniukai, katinėliai ir kiti gražūs išdirbiniai.

Velykoms ir kitoms progoms kaip jau visiems yra gerai žinoma, galite rasti didžiausią pasirinkimą iš kitokių vertingų ir meniškų gaminių.

Ginkų krautuvėje visuomet laikomi tik geros lietuviškos gamybos saldainiai. Visų mėgiamos Rūtos šokoladiniai saldainiai dėžėse, vyšnios su romu, įvairiais marmeladais, slyvomis, riešutais ir kitais įdarais.

Rūtos šokoladas plytelėmis Laimutė yra gaminamas iš geriausio šveicariško importuoto šokolado.

Petrausko gamybos Chicagoje vėl gauta daug naujos rūšies popieriukuose įvyniotų saldainių.

Rasite karvutes, vėželius, dudeles ir daug kitų panašių kaip buvo Lietuvoje parduodama krautuvėse ir per atlaidus. Atstovaujamas ir urmo pardavimas.

Ginkų krautuvė Velykoms jau turi išdėstytas visas prekes. Pasirinkimas labai didelis.

Jau dabar atsilankiusieji gali apžiūrėti ir numatyti velykinį apsipirkimą pagal skonį.

Atsiminkite, kad Ginkų seniausioje lietuviškoje prekyboje rasite geriausio, kas jums tinka.

Užsakytos dovanos pasiunčiamos į kitas vietas.

Per Velykas bus atidaryta.

JUOZAS IR ONA GINKAI IR SŪNUS
495 Grand St. Brooklyn 11, N. Y. EV 4-9293 (krautuvės), EV 4-2956 (buto).

AUKOJO LIETUVOS LAISVINIMUI

Amerikos Lietuvių Tarybos New Yorke Skyriaus Valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems lietuviams, Vasario 16-tos dienos minėjimo proga savo auką Lietuvos laisvinimo reikalams atsiuntusiems paštu ar įteikusiems salėje minėjimo metu.

Aukojo po $50.00: prel. J. Balkūnas.

Po $25.00: Liet. Socialdemokratų 19-ta kuopa, Liet. JAV piliečių Klubas, Pr. ir E. Vainauskai.

Po 20.00: O. ir M. Jankevičiūtės, A. Maceika, dr. A. Starkus.

Po 10.00: Dr. V. Avižonis, J. Baužys, J. Bartkevičius, H. Blazas, prof. J. Jankauskas, Gražinai, P. Jurkus, A. Kazinskienė, Koppa, Tėvai Pranciškonai, dr. V. Paprockas, A. ir K. Mačioniai, M. ir A. Ridikai, dr. A. Škėrys, Sandaros 1-ma kuopa, kun. Paransevičius, D. ir V. Anoniai, Pabaltijo Moterų Tarybos Lietuvių Atstovybės Klubas, A. Novickis, dr. H. Brazaitis, A. Vileniškis, A. Senkus, Br. Markeliūnas, S. ir S. Jankauskai, T. Narbutas.

Po $8.00: Viliamienė.

Po $7.00: Janulevičienė, Pajaujienė, Valaitis, K. Krušinskas.

Po $5.00: D. ir J. Averkai, Aiksniniai, A. Bendorius, A. Barys, K. Buivytis, V. Banelis, M. Bliuno, K. Brazauskas, S. Birutis, kun. Civinskas, V. Česnavičius, J. Diržys, K. Dičmanas, Davalis, L. Dymša, O. Danisevičiūtė, Garunkščiai, Garba, Gudeliai, Gruodis, Goeldneris, Graužinytė, Grigienė, J. Garšva, B. Gedeika, Jasaitienė, Br. Juškys, M. Jasaitis, K. J. Jesaitis, Jankauskas, Yoratska, kun. Kaminskas, N. ir A. Kairiai, J. Kezys, Kulme, Klimas, M. Kregždienė, A. Kynastas, dr. V. Kanauka, P. Kaunas, Latvinnas, Lušienė, J. Legis, M. Laukus, Maciulis, Mardosas, P. Montvila, J. Makauskis, J. Misiūnas, Markevičienė, P. Minkūnas, Poslavas, Petnjūnas, kun. V. Pikturna, Ratas, Remėzai, L. Rinkus, kun. Račkauskas, Sidzikauskienė, V. Švipas, V. Stašinskas, Stasiūnas, kun. V. Stašys, L. Spokas, A. Stankevičius, Br. Spūdienė, R. Vilčinskas, Pr. Vaitukaitis, A. ir M. Vaitiekūnai, A. Vizbara, Vakseliai, dr. V. Viliamas, V. Vaičiulis, E. Vaišnoraitė, A. Ūsevičius, Zinaitienė, P. Juška, Kairys, dr. J. Buzdeika, Ateitininkai Sendraugiai, V. Gudelis, dr. A. Gylys, K. Krivickas, C. Krušinskas, kun. J. Maknys, J. Petrėnas, P. Pupius, M. Rumbaitis, A. Šimkus, K. ir G. Norvilai, P. S. Kleveckai.

Be to, yra aukotojų, nenurodžiusių tikrų savo pavardžių ir aukojusių mažesnėmis sumomis.

Linksmų Velykų ir saulėto pavasario
visiems mūsų klijentams
REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE
Marijona ir Jurgis Jokubaičiai
322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.

Malonių ir linksmų Velykų
visiems mano draugams, pažįstamiems ir klijentams
JUOZAS GRABAU
REAL ESTATE BROKER
227 Bedford Ave. Brooklyn 11, N. Y.

Linksmų ir malonių Velykų švenčių
visiems draugams ir pažįstamiems
BRUNO MINET
43 S. 10th St. Brooklyn N. Y.

Visiems Linksmiausio Aleliuje!
JULIUS PAKNIS
REAL ESTATE AGENTŪRA
133 Sealey Avenue, Arlington, N. J.

Visiems Linksmiausio Aleliuja!
KAZYS KUNDROTAS
LIETUVIU SIUVĖJU LOKALO DELEGATAS.

ELMHURST AUTO COLLISSION REPAIRS
ZIGMAS ZALIAUSKAS, Sav.
Taisoma, parduodama, tarpininkaujama
ir padedama nupirkti automašinas.
Sąžiningas, geras ir prieinamas patarnavimas.
90-30 43rd Ave. Elmhurst, N. Y.
Telefonai: IL 7-1400, IL 7-1437
Namų tel. GL 6-8659

DRAUDIMO REIKALAIS, TAKSŲ (INCOME TAX) paruošimui, notarinių dokumentų tvirtinimui
Kreiptis
Į JUOZĄ ANDRIUŠĮ
General Insurance Broker — Consultant— Notary Public
Užpildomi federaliniai ir valstybės taksai, tvirtinami įvairūs dokumentai ir atliekami visų rūšių draudimai: gyvybės, namų, baldų, automobilių, biznių ir t.t.
IR GERAS PATARNAVIMAS
Kreiptis: kasdien per visą dieną ligi 8 v. vak. šešt. iki 6 v. v.
238 Leonard St., Brooklyn 11, N. Y.
EV. 7-8247.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.
BARAS, RESTORANAS
SALĖ vestuvėms, susirinkimams, parengimams, etc.
Vyt. BELECKAS
savininkas
1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewoode

JULIUS' RESTAURANT
JULIUS DAUGMAUDIS,
Savininkas
Stiklinis baras. Viena gražiausių užeigų Brooklyne
273 GRAND STREET, BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9533.

LIETUVIS PERKA TIK PAS LIETUVĮ!
REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE
MARIJONA JOKUBAITIENĖ, savininkė
JURGIS JOKUBAITIS, vedėjas
322 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089
Vienintėlė lietuvių degtinės ir vyno krautuvė, gyvuojanti jau 20 metų.

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALLY INVITED
Latest Interest Rate 3% A YEAR
Compounded semi-annually Jan. & July
Interest begins the *first* day of the month on deposits made during the first 10 *business* days of January and July, the first 5 *business* days of April and October and the first 3 *business* days of all other months, when left until the end of the interest period.
THE Kings County SAVINGS BANK
Incorporated 1860
135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to $10,000
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Tel. Virginia 9-3112
PARK FLOKIST
Matthew Mažeika
Gėlės pristatomos į bet kurią pasaulio vietą.
8015 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Haven teatro)

ALLIANCE CRYSTAL COCKTAIL BAR
Kazys ir Alvina Buividai
Vakarais muzika prie baro.
Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausios rūšies maistas, įvairiausi gėrimai.
DU ORKESTRAI, "FLOOR SHOW" IR ŠOKIAI
80 ST. MARKS PLACE, NEW YORK, N. Y.
(8th St. ir 1st Avenue) GRamercy 7-9788